

บทที่ 4

การให้น้ำหนักและความสำคัญกับความขัดแย้งทางการเมือง เหตุการณ์ พฤษภาคม 2535

การวิเคราะห์การให้น้ำหนักและความสำคัญกับประเด็นความขัดแย้งทางการเมือง เหตุการณ์ พฤษภาคม 2535 นั้นผู้วิจัยใช้วิธีพรรณนาในการอธิบายข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบกับทฤษฎีการกำหนดวาระสาร (Agenda Setting) ว่าประเด็นใดบ้างที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้เป็นผู้กำหนดวาระทางการเมือง และให้น้ำหนักและความสำคัญประเด็นนั้นอย่างไร พร้อมทั้งเปรียบเทียบกับบริบททางสังคมในแต่ละช่วงเวลาที่นำมาศึกษา โดยแบ่งการวิเคราะห์การให้น้ำหนักและความสำคัญได้ดังนี้

1. การให้เนื้อที่ข่าว ภาพข่าว และขนาดของพาดหัวในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
2. การให้ความถี่และความต่อเนื่องในการนำเสนอข่าว ภาพข่าว บทความ คอลัมน์ประจำ และการ์ตูนการเมือง

ระยะเวลาและข้อมูลที่ศึกษา

ระยะเวลาในการศึกษาแบ่งเป็น 3 ระยะเพื่อกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งทางการเมือง และอธิบายให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในการให้น้ำหนักและความสำคัญของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้ชัดเจนขึ้น

1 มีนาคม - 7 เมษายน 2535 คือช่วงเวลาในการสรรหาบุคคลดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ทั้งที่มาจาก การเลือกตั้งและไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง

8 เมษายน - 25 พฤษภาคม 2535 คือช่วงเวลาของรัฐบาล พล.อ.สุจินดา คราประยูรนายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง การชุมนุมของประชาชนเพื่อต่อต้านการ สืบทอดอำนาจของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ และรัฐบาลใช้ความรุนแรงปราบปรามประชาชน

26 พฤษภาคม - 30 มิถุนายน 2535 คือระยะเวลาในการแก้ไขความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นด้วยการเสนอให้มีการยุบสภาผู้แทนราษฎร

ข้อมูลที่น่าสนใจ

ข่าว	ข่าวและภาพข่าวหน้าหนึ่ง
คอลัมน์ประจำ	สำนักข่าวหัวเขียว โดย แม่ลูกจันทร์ ชายคาหน้า 3 โดย ฉลามเขียว บุคคลในข่าว โดย รามสูร ใต้ฝุ่น และกระสุนทอง เหะเหะพาที โดย ชุม หมายเหตุประเทศไทย โดยลมเปลี่ยนทิศ
บทความ	บทบรรณาธิการ
การ์ตูนการเมือง	ชุดผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน โดย ชัย ราชวัตร

การวิเคราะห์การให้เนื้อที่และขนาดพาดหัวในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ นั้น ผู้วิจัยวัดเนื้อที่หน้าหนึ่งทั้งหมดได้ 333.25 ตารางนิ้ว และในการวิเคราะห์ส่วนนี้ผู้วิจัย จะนำเสนอเป็นร้อยละ ของข่าวและภาพข่าวต่อเนื้อที่หน้าหนึ่งทั้งหมด พร้อมทั้งแบ่งขนาดของพาดหัวข่าวไว้ดังนี้

- พาดหัวยักษ์ คือพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งที่มีเนื้อที่มากที่สุด และมีตำแหน่งอยู่ส่วนบนของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเมื่อพับครึ่ง ใช้อักษรตัวโต พื้นดำเจาะขาว หรือ

ตัวดำเนินาใหญ่ เพื่อให้สะดวกตาผู้อ่าน และไม่มีการล้อมกรอบพาดหัว ประเด็นข่าวที่เป็น พาดหัวยักษ์นั้นแสดงว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐให้ความสำคัญมากที่สุด

-พาดหัวใหญ่ คือพาดหัวที่มีขนาดและเนื้อที่รองลงมาจากพาดหัว ยักษ์ และมักจะมีตำแหน่งทั้งส่วนบนและส่วนล่างของหนังสือพิมพ์เมื่อพับครึ่ง ตัวอักษรที่ ใช้มีขนาดใหญ่น้อยกว่าพาดหัวยักษ์ ไม่มีการล้อมกรอบพาดหัว ประเด็นข่าวในพาดหัวนี้ มีความสำคัญรองลงมาจากพาดหัวยักษ์

-พาดหัวธรรมดา คือพาดหัวที่มีได้หลายชิ้นในหน้าหนึ่ง ใช้ขนาดตัวอักษรไม่ ใหญ่เท่าพาดหัวใหญ่ มีการล้อมกรอบด้วยเส้นสี ตำแหน่งของพาดหัวธรรมดามักจะอยู่ ส่วนล่างของหนังสือพิมพ์เมื่อพับครึ่ง

-พาดหัวเล็ก คือพาดหัวที่มีขนาดเล็กและมักจะมีควมกว้างอย่าง มากเพียง 2 คอลัมน์นิ้วของหนังสือพิมพ์ ตัวอักษรที่ใช้ไม่สะดวกตาผู้อ่าน มีการล้อมกรอบ ด้วยเส้นขาวดำมากกว่าเส้นสี ตำแหน่งของพาดหัวเล็กมักจะอยู่ริมบนด้านขวาหรือซ้าย และบางทีก็เป็นริมด้านล่างทั้งขวาและซ้าย

การให้ความสำคัญและความต่อเนื่องในการนำเสนอเป็นการจูงนั้บข้อมูล ที่ไม่ได้มี การวัดเนื้อที่หน้าในของข่าวต่อ สำหรับคอลัมน์ประจำนั้นมีเนื้อที่และตำแหน่งของการวาง คอลัมน์ที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง

สถานการณ์การเมือง 1 มีนาคม - 7 เมษายน 2535

คือช่วงเวลาที่คุณระรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ คินอำนาจให้กับประชา ชนหลังจากการยึดอำนาจไปเมื่อ 23 กุมภาพันธ์ 2534 โดยการร่างรัฐธรรมนูญฉบับ 2534 และจัดให้มีการเลือกตั้ง ในวันที่ 22 มีนาคม 2535 และเมื่อผลการเลือกตั้งปรากฏออกมา ว่า พรรคสามัคคีธรรมได้เสียงมากที่สุด และมีสิทธิในการจัดตั้งรัฐบาลรวมทั้งหัวหน้าพรรคมี สิทธิในการถูกเสนอชื่อเป็นนายกรัฐมนตรี แต่กระแสนับสนุนนายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจาก การเลือกตั้งภายใต้เงื่อนไขว่ารัฐธรรมนูญไม่ได้รับุไว้ และการอ้างเหตุผลเรื่องการเข้ามา ปราบการ คอร์รัปชันของนักการเมือง กอปรกับรัฐธรรมนูญฉบับ 2534 มีเนื้อหา “ให้ประธาน

สภาารสข.เป็นผู้แต่งตั้งวุฒิสมาชิก 270 คน ให้ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภา และให้วุฒิสมาชิกควบคุมรัฐบาลซึ่งมาจากการเลือกตั้งได้ ก็เท่ากับวุฒิสภาเป็นวุฒิสภาของรช. ที่รช.ใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมรัฐบาลซึ่งมาจากการเลือกตั้ง”(ประเวศ วะสี ,2535: 49) ดังนั้นจึงไม่ใช่เรื่องยากที่บุคคลภายนอกคือ พล.อ.สุจินดา คราประยูร จะเข้ามาเป็นนายกรัฐมนตรี

แม้ว่าในตอนแรก 5 พรรครัฐบาลซึ่งประกอบด้วย พรรคสามัคคีธรรม พรรคชาติไทย พรรคกิจสังคม พรรคประชากรไทย และพรรคราษฎรต่างร่วมกันสนับสนุน นายณรงค์ วงศ์วรรณเป็นนายกรัฐมนตรี เพราะเป็นหัวหน้าพรรคที่มีเสียงข้างมาก และมาจากการเลือกตั้ง ฝ่ายทหารและรช.ก็ออกมาให้ข่าวว่าจะไม่เข้าไปยุ่งการเมือง ให้นักการเมืองตกลงกันเอง โดยประธานสภาารสข.พล.อ.สุนทร คงสมพงษ์ให้เงื่อนไขว่า “ถ้าพรรคการเมืองตกลงกันไม่ได้ ตนจะเลือก “สุ” และ “เต๋” เป็นนายกรัฐมนตรี” (บางกอกโพสต์ ,25 มีนาคม 2535 : 1)

ต่อมาในวันที่ 26 มีนาคม 2535 สื่อมวลชนต่างประเทศได้รายงานข่าวเรื่อง สหรัฐอเมริกาดอกอภิวีซ่าหรือหนังสือเดินทางเข้าประเทศให้กับนายณรงค์ วงศ์วรรณเพราะต้องสงสัยพัวพันค้ายาเสพติด (เดอะเนชั่น , 26 มีนาคม 2535 : 1)ทำให้หลายฝ่ายต่างออกมาคัดค้านการเป็นนายกรัฐมนตรีของนายณรงค์ วงศ์วรรณ โดยนายณรงค์ วงศ์วรรณจะต้องพิสูจน์ตนเองเสียก่อน และ 5 พรรคร่วมรัฐบาลจึงได้ละทิ้งสัตยาบรรณเดิมและหันกลับมาสนับสนุนพล.อ.สุจินดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรีโดยให้เหตุผลว่าไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญ เพราะมีเสียงข้างมากจากส.ส.พรรคร่วมรัฐบาลสนับสนุน ซึ่งพล.อ.สุจินดา คราประยูร ก็ยอมเสียสัจจะที่เคยกล่าวไว้ในการแถลงข่าวอย่างเป็นทางการ เมื่อเกิดวิกฤตรัฐธรรมนูญว่า “จะไม่รับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี” (มติชน , 9 พฤษภาคม 2535 : 7)

7 เมษายน 2535 พล.อ.สุจินดา คราประยูรดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยมีประธานสภาารสข.เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้ง ท่ามกลางกระแสคัดค้านจาก นิสิตนักศึกษา พรรคฝ่ายค้านและประชาชน ที่เห็นว่าเป็นการกระทำที่ขาดความชอบธรรมทางการเมืองเพราะไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง ไม่ยอมรับการเสียสัจจะของพล.อ.สุจินดา คราประยูร และการใช้กลไกรัฐด้านกฎหมายคือรัฐธรรมนูญเป็นเครื่องมือในการสืบทอด

อำนาจดังที่มีการวิพากษ์วิจารณ์กันไว้ ดังนั้นความขัดแย้งที่นำมาศึกษาในระบอบนี้จึงประกอบด้วยประเด็นหลัก ดังต่อไปนี้

- พล.อ.สุจินดา คราประยูรกับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง และกระบวนการสนับสนุนพล.อ.สุจินดา คราประยูรเป็นนายกรัฐมนตรีด้วยการแทรกแซงทางการเมืองของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ(รสช.) เรื่องการแต่งตั้งวุฒิสมาชิก 270 คน การเสนอชื่อนายกรัฐมนตรี และการเจรจากับพรรคการเมือง เรื่องการจัดตั้งรัฐบาล
- นายณรงค์ วงศ์วรรณ กับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีที่มาจากการเลือกตั้ง และข้อกล่าวหาพัวพันค้ายาเสพติด ทำให้สหรัฐอเมริกาออกหนังสือเดินทางเข้าประเทศ (วีซ่า)เป็นเหตุให้พลาดโอกาสการขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรี
- การต่อต้านพล.อ.สุจินดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง จากนักศึกษา พรรคการเมืองฝ่ายค้าน และองค์กรพัฒนาเอกชนนำไปสู่การชุมนุมทางการเมืองของประชาชน

การให้เนื้อที่ข่าว ภาพข่าวและขนาดพาดหัวหน้าหนึ่ง

ส่วนนี้เป็นการศึกษาถึงการให้ความสำคัญของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐต่อประเด็นความขัดแย้งทางการเมืองด้วย การให้เนื้อที่หน้าหนึ่งและขนาดของพาดหัวในประเด็นที่นำมาศึกษา เพื่อตั้งข้อสังเกตว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐนั้นให้ปริมาณเนื้อที่ในหน้าหนึ่งและขนาดพาดหัวต่อประเด็นต่างๆเหล่านี้อย่างไร

ประเด็นเรื่องพล.อ.สุจินดา คราประยูร กับการรับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และกระบวนการสนับสนุนด้วยการแต่งตั้งวุฒิสมาชิกและการเจรจาจัดตั้งรัฐบาล พบว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเพิ่มเนื้อที่ข่าวและภาพข่าวในประเด็นนี้มากขึ้นหลังการเลือกตั้ง 22 มีนาคม ซึ่งเป็นช่วงเวลาของการจัดตั้งรัฐบาลและสรรหาตัวนายกรัฐมนตรี โดยปริมาณเนื้อที่ที่เพิ่มขึ้นนั้นประมาณ 2 เท่าตัวจากช่วงก่อนการเลือกตั้งเช่น ในวันที่ 13 มีนาคม 2535 พาดหัวข่าวว่า “สุจินดาอาจวัด ! ตำแหน่งนายกฯ” และภาพข่าวชื่อภาพ “สนทนากองเมือง” ซึ่งเป็น

ภาพการอภิปราย เรื่องพล.อ.สุจินดา คราประยูรกับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ของนักวิชาการ มีเนื้อที่คิดเป็นร้อยละ 8.91 และหลังการเลือกตั้ง ในวันที่ 24 มีนาคม 2535 พาดหัวยักษ์ว่า “แฉห่วยลือกรสช. 3 สูตรลับรัฐบาลร่างทรง” คิดเป็นเนื้อที่ร้อยละ 20.54 และเมื่อมีการยืนยันจากพรรคการเมืองร่วมรัฐบาลในการสนับสนุนพล.อ.สุจินดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรี ในวันที่ 4 เมษายน 2535 พาดหัวยักษ์ว่า “ณรงค์วีดี ! พลิกนาทีสุดท้าย “สุ” นายกฯ” มีเนื้อที่ร้อยละ 16.37 และภาพข่าวณรงค์ วงศ์วรรณ พลัดตำแหน่งนายกรัฐมนตรี คิดเป็นเนื้อที่ร้อยละ 11.24 รวมเนื้อที่ทั้งหมดร้อยละ 27.61 กล่าวได้ว่าการเพิ่มขึ้นของเนื้อหาในประเด็นนี้มีความสอดคล้องกับความใกล้ชิดในสถานการณ์ กล่าวคือยิ่งใกล้วันเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีมากเท่าใด การเพิ่มเนื้อที่ก็มากขึ้นตามลำดับสำหรับขนาดของพาดหัวที่ปรากฏในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ พาดหัวยักษ์ทั้งหมด 6 ครั้ง พาดหัวใหญ่ 6 ครั้ง พาดหัวธรรมดา 3 ครั้งและพาดหัวเล็กเพียง 1 ครั้ง รวมทั้งสิ้น 16 ครั้ง

นายณรงค์ วงศ์วรรณกับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และข้อกล่าวหาพัวพันค้ายาเสพติดเป็นเหตุให้สหรัฐอเมริกางดออกหนังสือเดินทางเข้าประเทศ การนำเสนอประเด็นนี้ในหน้าหนึ่งเริ่มขึ้นหลังการเลือกตั้ง 22 มีนาคม 2535 ซึ่งพรรคสามัคคีธรรมได้เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลเพราะมีจำนวนส.ส.มากที่สุด และหัวหน้าพรรคนายณรงค์ วงศ์วรรณมีสิทธิได้รับการเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีที่มาจากผลการเลือกตั้ง และเนื้อหาหน้าหนึ่งที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐเสนอในประเด็นนี้ทั้งข่าวและภาพข่าวเริ่มตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม 2535 ด้วยพาดหัวยักษ์ว่า “ณรงค์ นายกฯแบ่งเก้าอี้” เนื้อที่ร้อยละ 17.26 และภาพข่าว 5 พรรคร่วมรัฐบาลสนับสนุนนายณรงค์ วงศ์วรรณเป็นนายกรัฐมนตรี ร้อยละ 14.60 รวมเนื้อที่ทั้งหมด ร้อยละ 31.86 และในวันที่ 31 มีนาคม 2535 พาดหัวยักษ์ว่า “ขีดเส้นตายสหรัฐมือหนักแสน” และภาพข่าวผู้สนับสนุนนายณรงค์มาให้กำลังใจ รวมเนื้อที่ทั้งหมดร้อยละ 32.71 นับว่าสูงสุดในประเด็นทั้งหมด ส่วนขนาดของพาดหัวในประเด็นนี้ประกอบด้วยพาดหัวยักษ์ทั้งหมด 7 ครั้ง และพาดหัวธรรมดาเพียง 1 ครั้ง รวมพาดหัวที่ปรากฏในหน้าหนึ่งทั้งหมด 8 ครั้ง กล่าวได้ว่าขนาดของพาดหัวและการให้เนื้อที่ข่าวและภาพข่าวหน้าหนึ่งมีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน นั่นก็คือว่า พาดหัวที่มีขนาดใหญ่เนื้อที่ก็ต้องมากขึ้นตามลำดับ

กระบวนการต่อต้านพล.อ.สุจินดา คราประยูรเป็นนายกรัฐมนตรี จากพรรคฝ่ายค้าน นักวิชาการ นักศึกษา และประชาชน ในช่วงก่อนการเลือกตั้ง กระบวนการต่อต้านพล.อ.สุจินดา คราประยูร ในช่วงก่อนการเลือกตั้ง 22 มีนาคม 2535 นั้นเป็นการต่อต้านของนักวิชาการเรื่องการแต่งตั้งวุฒิสมาชิกและการแทรกแซงทางการเมืองของฝ่ายทหาร เรื่องบุคคลที่จะเป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งเนื้อที่สูงสุดเพียง ร้อยละ 4.25 ด้วยพาดหัวธรรมดาว่า “ธีรยุทธเด่นกำบอดยคอต ‘จืด’” ในวันที่ 16 มีนาคม 2535 และหลังวันเลือกตั้งจะเป็นการให้เนื้อที่ด้วยภาพข่าวเช่นในวันที่ 24 มีนาคม 2535 เป็นภาพนักศึกษาถือป้ายประท้วงนายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง จำนวน 2 ภาพ เนื้อที่ทั้งหมดร้อยละ 14.87 และเมื่อพล.อ.สุจินดา ประกาศรับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอย่างแน่นอน ในวันที่ 7 เมษายน 2535 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐก็ให้เนื้อที่กับฝ่ายต่อต้านด้วยพาดหัวยักษ์ “โปสเตอร์ด้านทั่วกรุงจิวบุกพบ” เนื้อที่ร้อยละ 16.07 และภาพข่าวพรรคการเมืองฝ่ายค้านและนักศึกษาต่อต้านนายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง ด้วยการติดและถือป้ายโปสเตอร์ประท้วงเนื้อที่ร้อยละ 15.23 รวมเป็นเนื้อที่ทั้งหมด 31.30 และขนาดของพาดหัวที่ปรากฏมีเพียง 1 พาดหัวยักษ์ 1 พาดหัวใหญ่และ 3 พาดหัวธรรมดา รวมทั้งสิ้น 5 ครั้ง แม้จะมีจำนวนพาดหัวข่าวไม่มากแต่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐก็ใช้จังหวะเวลา และการเพิ่มเนื้อที่ข่าวได้สอดคล้องกับสถานการณ์ ด้วยการพาดหัวข่าวฝ่ายต่อต้านการรับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของ พล.อ.สุจินดา คราประยูร ได้อย่างเหมาะสมเจาะลงตัว และนำเสนอใจว่าการพาดหัวด้วยการแสดงความยินดีจากฝ่ายสนับสนุน

การให้เนื้อที่หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐด้วยขนาดของพาดหัวข่าวและภาพข่าวในประเด็นที่นำมาศึกษาทั้ง 3 ประเด็นในระยะที่หนึ่งนี้พบว่า ประเด็นเรื่องนายณรงค์ วงศ์วรรณถูกสหรัฐอเมริกาถอดถอนหนังสือเดินทางให้จนเป็นเหตุให้พลาดตำแหน่งนายกรัฐมนตรี นั้นหนังสือพิมพ์ไทยรัฐให้ทั้งเนื้อที่และขนาดพาดหัวยักษ์มากที่สุด รองลงมาเป็นประเด็นเรื่องพล.อ.สุจินดา คราประยูรกับกระบวนการสนับสนุนทั้งจากการแต่งตั้งวุฒิสมาชิกและการร่วมเจรจาจัดตั้งรัฐบาล โดยคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ และน้อยที่สุดทั้งเนื้อที่และขนาดพาดหัว คือประเด็นเรื่องกระบวนการต่อต้านพล.อ.สุจินดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรีจากพรรคฝ่ายค้าน นักวิชาการ นักศึกษาและประชาชน

ประเด็นต่างๆนี้จะมีเนื้อที่เพิ่มขึ้นเมื่อผ่านวันเลือกตั้ง 22 มีนาคม 2535 และอยู่ในช่วงเวลาที่เหตุการณ์นั้นเป็นข่าว เช่นช่วงเวลาการจัดตั้งรัฐบาล และช่วงเวลาที่นายณรงค์ วงศ์วรรณถูกกล่าวหาเรื่องการค้ายาเสพติด ระหว่างวันที่ 26 มีนาคม - 3 เมษายน 2535 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ไม่มี การพาดหัวสับสนุนและต่อต้าน พล.อ.สุจินดา คราประยูรเป็น นายกรัฐมนตรี อย่างไรก็ตามประเด็นนี้ก็ไม่ได้ได้รับความสนใจอีก เมื่อ พล.อ. สุจินดา คราประยูรประกาศรับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ในวันที่ 4 เมษายน 2535 อย่างไม่เป็นทางการ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐกลับมาพาดหัวเรื่องการรับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของ พล.อ.สุจินดา คราประยูร อีกครั้ง

ความถี่และความต่อเนื่องในการนำเสนอ

การให้ความถี่และความต่อเนื่องในการนำเสนอประเด็นความขัดแย้งทางการเมืองนี้ เป็นการแจกแจงข้อมูลเพื่ออธิบายถึงการให้น้ำหนักและความสำคัญด้วยการเพิ่มความเข้มข้นในองศาข่าว ซึ่งผู้วิจัยแบ่งตามประเด็นการให้เนื้อที่หน้าหนึ่ง ได้ดังต่อไปนี้

พล.อ.สุจินดา คราประยูรกับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และกระบวนการสนับ สนุนจากพรรคการเมือง ทหารและกลุ่มรสช.เป็นต้น เช่นการแทรกแซงทางการเมืองด้วยการ แต่งตั้งวุฒิสมาชิก การจัดตั้งรัฐบาล การเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีโดยประธานสภารสช. หนังสือพิมพ์ไทยรัฐนำเสนอทั้งหมด 75 ครั้ง ได้แก่พาดหัวข่าว 16 ครั้ง รองลงมาคือ คอลัมน์บุคคลในข่าว 14 ครั้ง (รวมสุร 3 ครั้ง กระสุนทอง 4 ครั้ง ได้ฝุ่น 7 ครั้ง) คอลัมน์ข่าวด้านหน้า 3 จำนวน 11 ครั้ง กลุ่มที่เสนอจำนวน 7 ครั้งเท่ากันคือ สำนักข่าวหัวเขียว บทบรรณาธิการ หมายเหตุประเทศไทยจำนวน 6 ครั้ง ภาพข่าวจำนวน 5 ภาพ และน้อยที่สุด คือการ์ตูนชุดผู้ใหญ่มากับทุงหมาเมินจำนวน 3 ครั้ง สังเกตได้ว่าระหว่างจำนวนพาดหัวข่าว กับภาพข่าวนั้นไม่มีความสัมพันธ์กันคือพาดหัวข่าวมีจำนวนมากกว่าภาพข่าว แม้ว่าประเด็นนี้จะมีจำนวนความถี่มากที่สุด แต่ความต่อเนื่องในการนำเสนอไม่ค่อยติดต่อกันนัก มีการแบ่งช่วงจังหวะเวลาในการนำเสนอ คือในช่วงก่อนเลือกตั้ง 22 มีนาคม 2535 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐนำเสนอประเด็นนี้ตั้งแต่วันที่ 12-18 มีนาคม 2535 และหลังวันเลือกตั้ง 23-25

มีนาคม โดยเว้นช่องว่างให้กับประเด็นการเลือกตั้ง จากนั้นเว้นช่วงเวลาการสนับสนุนไปอีกหนึ่งสัปดาห์ตามกระแสการเมืองที่มีการเรียกร้องให้นายกรัฐมนตรีมาจากการเลือกตั้งพร้อมกับที่รศช.ประกาศว่าจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมืองให้นักการเมืองตกลงกันเอง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐหยุดการเสนอประเด็นนี้ไปหนึ่งสัปดาห์ ในหน้าหนึ่ง ส่วนด้านในยังคงมีการนำเสนอบ้างประปราย ซึ่งในช่วงสัปดาห์นี้เป็นการเสนอเรื่องนายณรงค์ วงศ์วรรณกับข้อกล่าวหาพัวพันค้ายาเสพติดแทน และเมื่อนายณรงค์ วงศ์วรรณพลาดตำแหน่งนายกรัฐมนตรี หนังสือพิมพ์ไทยรัฐทั้งหน้าหนึ่งและคอลัมน์ประจำกลับมาเสนอประเด็นนี้พร้อมกันอีกครั้ง ในวันที่ 5-7 เมษายน โดยเฉพาะในวันที่ 6 และ 7 เมษายนมีการนำเสนอ 6-9 แหล่งจากข้อมูลที่น่าสนใจ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐใช้จังหวะเวลาในการนำเสนออย่างต่อเนื่องเป็นระยะแต่รักษาอายุการข่าวประเด็นนี้ด้วยความบ่อยครั้งในการนำเสนอ

นายณรงค์ วงศ์วรรณกับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและข้อกล่าวหาพัวพันค้ายาเสพติด มีจำนวนความถี่ทั้งสิ้น 43 ครั้ง แม้จะมีข่าวเพียงช่วงเวลา 1 สัปดาห์ 26 มีนาคม - 4 เมษายน 2535 พาดหัวข่าวและภาพข่าวในประเด็นนี้นำเสนออย่างมีความสอดคล้องกัน คือ พาดหัวข่าวจำนวน 8 ครั้ง ติดต่อกันถึง 7 วัน พร้อมด้วยภาพข่าว 7 ครั้ง และคอลัมน์ประจำที่นำเสนอเรื่องนี้บ่อยครั้งและต่อเนื่องมากที่สุดคือ ชายคาหน้า 3 จำนวน 8 ครั้ง รองลงมาคือคอลัมน์บุคคลในข่าวจำนวน 7 ครั้ง สำนักข่าวหัวเขียวจำนวน 5 ครั้ง ตามด้วยการตุนการเมืองชุดผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมินจำนวน 4 ครั้ง บทบรรณาธิการจำนวน 2 ครั้ง และสุดท้ายจำนวน 1 ครั้งได้แก่หมายเหตุประเทศไทยและหะหะพาที หนังสือพิมพ์ไทยรัฐเสนอข่าวประเด็นนี้อย่างต่อเนื่องและบ่อยครั้งในช่วงเวลา 1 สัปดาห์ แล้วหยุดการนำเสนอไปทันทีที่มีการเสนอชื่อพล.อ.สุจินดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการสร้างความสนใจในช่วงเวลาสั้นๆเพื่อสร้างกระแสความเคลื่อนไหวทางการเมือง

กระบวนการต่อต้านพล.อ.สุจินดา คราประยูรเป็นนายกรัฐมนตรี ทั้งจากฝ่ายพรรคฝ่ายค้าน นักวิชาการ นักศึกษาและประชาชน ได้แก่การยื่นหนังสือประท้วง การถือป้ายโปสเตอร์ การชุมนุม การจัดปราศรัย และการแสดงประขามติในการสำรวจประชามติเรื่องที่มานายกรัฐมนตรี มีจำนวน ความถี่น้อยที่สุดคือ 23 ครั้ง แบ่งเป็น ภาพข่าว 10 ภาพ คอลัมน์บุคคลในข่าวจำนวน 5 ครั้ง พาดหัวข่าว 5 ครั้ง หะหะพาทีจำนวน 2 ครั้ง การ์ตูน

การเมืองชุดผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน 1 ครั้ง และไม่นำเสนอประเด็นนี้คือ สำนักข่าวหัวเขียว บทบรรณาธิการ ชายคาหน้า 3 และหมายเหตุประเทศไทย ในส่วนของพาดหัวกับภาพข่าวนั้นไม่มีความสอดคล้องกัน มีการนำเสนอเป็นภาพข่าวมากกว่า เนื่องจากภาพข่าวสามารถถ่ายทอดการกระทำของฝ่ายต่อต้านได้ชัดเจนกว่า เช่นภาพการถือป้ายประท้วงของนักศึกษา และมีการนำเสนอติดต่อกันเพียง 2-3 วันเท่านั้น ในวันที่ 20-21 มีนาคม และ 6-7 เมษายน 2535 ส่วนคอลัมน์ประจำและบทบรรณาธิการไม่ได้มีการนำเสนออย่างต่อเนื่อง

สรุปการให้น้ำหนักและความสำคัญ 1 มีนาคม - 7 เมษายน 2535

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐให้น้ำหนักและความสำคัญต่อประเด็นความขัดแย้งทางการเมืองในระยะ 1 มีนาคม - 7 เมษายน 2535 ซึ่งผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ประเด็นนั้น พบว่าการให้เนื้อที่และขนาดพาดหัวในหน้าหนึ่งประเด็นเรื่องพล.อ.สุจินดา คราประยูรกับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และกระบวนการสนับสนุนนั้นมีปริมาณใกล้เคียงกับเรื่องของนายณรงค์ วงศ์วรรณกับข้อกล่าวหาหัวพันห้าแสนเสียดิน แต่ในส่วนของความถี่ในการนำเสนอ นั้น ประเด็นการสนับสนุนพล.อ.สุจินดา คราประยูรเป็นนายกรัฐมนตรี มีจำนวนสูงที่สุด และส่วนการให้ความต่อเนื่องในการนำเสนอ นั้น ประเด็นเรื่องนายณรงค์มีความต่อเนื่องที่เห็นชัดเจนกว่า แต่ขณะเดียวกันอายุของข่าวก็สั้นที่สุดเช่นกัน สำหรับประเด็นการต่อต้านพล.อ.สุจินดา คราประยูร นั้นมีเนื้อที่ ขนาดพาดหัวในหน้าหนึ่งและความถี่น้อยที่สุด แต่มีการนำเสนอในส่วนของภาพข่าวมากที่สุด

เมื่อพิจารณาจากกระบวนการนำเสนอของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐทั้ง 3 ประเด็นนี้ กับทฤษฎีการกำหนดวาระสาร ในส่วนที่สื่อมวลชนเป็นผู้กำหนดและจัดลำดับความสำคัญประเด็นข่าว และเปรียบเทียบกับบริบททางสังคมในช่วงเวลานั้น คือการเลือกตั้ง 22 มีนาคม 2535 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐไม่ได้ให้ความสำคัญกับประเด็นความขัดแย้งทั้ง 3 ประเด็นในช่วงก่อนวันเลือกตั้ง สังเกตได้จากเนื้อที่และขนาดพาดหัวในหน้าหนึ่ง ความถี่ และความต่อเนื่องในการนำเสนอ ก่อนวันเลือกตั้งนั้นมีจำนวนน้อยกว่าหลังวันเลือกตั้ง หลังจากวันเลือกตั้ง 22 มีนาคม 2535 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐเพิ่มทั้งเนื้อที่ ความถี่ และความต่อเนื่อง

โดยเฉพาะประเด็นเรื่องนายณรงค์ วงศ์วรรณซึ่งหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ต่างเริ่มนำเสนอตั้งแต่วันที่ 25 มีนาคม 2535 ซึ่งอยู่ในช่วงเวลาที่พรรคร่วมรัฐบาลต่างให้คำยืนยันสนับสนุน นายณรงค์ วงศ์วรรณเป็นนายกรัฐมนตรี พร้อมกับกระแสข่าวเรื่องการพัวพันค้ายาเสพติด ในส่วนนี้หนังสือพิมพ์ไทยรัฐก็ได้นำเสนอประเด็นนี้ติดต่อกัน ตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม - 4 เมษายน 2535 การเสนอประเด็นเรื่องนายณรงค์ วงศ์วรรณ กับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและข้อกล่าวหาพัวพันค้ายาเสพติด นี้มีที่มาจากการเสนอข่าวของสำนักข่าวต่างประเทศ (เดอะเนชั่น , 26 มีนาคม 2535 : 1) เข้ามาคั่นการนำเสนอเรื่องพล.อ.สุจินดา คราประยูร กับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เพื่อสร้างเงื่อนไต่ถามการเมือง ให้ตรงกับฝ่ายสนับสนุนนายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง ประธานคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติออกมาให้ข่าวกับสื่อมวลชนว่า “กระแสต่อต้านรุนแรง เมื่อไม่ต้องการพวกเรา[ทหารและรสช.]ก็แล้วไป เราก็ถอยออกมา ถ้าต้องการคนที่มาจากการเลือกตั้งก็ว่ากันไป” (ไทยรัฐ , 26 มีนาคม 2535 : 17) และข่าวจากฝ่ายรสช.ก็ไม่มีปรากฏในหน้าหนึ่ง เท่ากับว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐนั้นเสนอข่าวตามนโยบายของกลุ่มชนชั้นปกครอง [elites]

โดยที่ในช่วงเวลานั้นหนังสือพิมพ์ไทยรัฐไม่ได้นำเสนอประเด็นการสนับสนุนและต่อต้านพล.อ.สุจินดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งตรงกับที่ฝ่ายทหารและรสช. ออกมาให้ข่าวว่าจะไม่ยุ่งการเมืองแต่ถ้านักการเมืองตกลงกันไม่ได้ก็จำเป็นต้องเข้ามา เมื่อพรรคร่วมรัฐบาลตกลงเรื่องบุคคลที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีไม่ได้ และนายณรงค์ วงศ์วรรณไม่เป็นที่ยอมรับของประชาชนเพราะคุณสมบัติไม่เหมาะสม แม้จะมาจากการเลือกตั้งก็ตาม กระแสการสนับสนุนพล.อ.สุจินดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรีจึงกลับกลายเป็นจริง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐก็กลับมาพาดหัวสนับสนุนพล.อ.สุจินดา คราประยูร เช่นเดียวกับคอลัมน์ประจำ อย่างต่อเนื่องในช่วง 4 - 7 เมษายน 2535 อีกครั้ง

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐนั้นใช้จังหวะเวลาในการให้น้ำหนักและความสำคัญกับการนำเสนอความขัดแย้งทั้ง 3 ประเด็นเพื่อสนับสนุนพล.อ.สุจินดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรี ด้วยการเน้นย้ำเรื่องนายณรงค์ วงศ์วรรณ พัวพันค้ายาเสพติด ซึ่งผลก็ปรากฏว่านายณรงค์ วงศ์วรรณพลาดจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และละเว้นการนำเสนอฝ่ายต่อต้านพล.อ.สุจินดา คราประยูร แต่นำเสนอการสนับสนุนพล.อ.สุจินดา คราประยูร

กับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ด้วยความถี่ เนื้อที่ ขนาดพาดหัว และใช้จังหวะเวลาที่เหมาะสมในการเน้นย้ำด้วยการเสนออย่างต่อเนื่อง และไม่นำเสนอในบางช่วงเวลา กล่าวได้ว่าการให้น้ำหนักและความสำคัญเรื่องนายณรงศ์ วงศ์วรรณพัฬพันค้ายาเสพติดเป็นไปเพื่อสนับสนุนประเด็นเรื่องการสนับสนุน พล.อ.สุจินดา คราประยูร ด้วยการนำเสนออย่างแยบยล ซึ่งจะได้กล่าวในรายละเอียดที่ชัดเจนขึ้นในการวิเคราะห์เรื่องทัศนะ และการให้เหตุผลในบทต่อไป

ตารางที่ 1 แสดงประเภทของพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
ระยะ 1 มีนาคม - 7 เมษายน 2535

ประเด็นที่น่าสนใจ	พาดหัว ยักษ์	พาดหัว ใหญ่	พาดหัว ธรรมดา	พาดหัว เล็ก	รวม
1. การสนับสนุน พล.อ. สุจินดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรี	6	6	3	1	16
2. นายณรงค์ วงศ์วรรณ กับ ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และข้อ กล่าวหาพัวพันค้ายาเสพติด	7	-	1	-	8
3. การต่อต้าน พล.อ. สุจินดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรี	1	1	3	-	5
รวม	14	7	7	1	29

ตารางที่ 2 แสดงความถี่การนำเสนอประเด็นความขัดแย้งทางการเมือง ระยะ 1 มีนาคม-7 เมษายน 2535

ประเด็นที่นำเสนอ	พาดหัว ข่าว	ภาพ ข่าว	สำนักข่าว หัวเขียว	บทบรรณา ธิการ	ชยดา หน้า 3	รามสูร	กระสุน ทอง	ได้ฝุ่น	เหะเหะ พาที	หมาย เหตุปท.	การ์ตูน การเมือง	รวม
1. การสนับสนุน พล.อ. สุจินดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรี เช่น การแต่งตั้งวุฒิสมาชิก การเจรจา จัดตั้งรัฐบาล การเสนอชื่อ นายกรัฐมนตรี โดยประธานสภาฯ.	16	5	7	7	11	3	4	7	6	6	3	75
2. นายณรงค์ วงศ์วรรณ ก้าวตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และข้อกล่าวหาพัวพันค้ายาเสพติด	8	7	5	2	8	1	4	2	1	1	4	43
3. การต่อต้าน พล.อ. สุจินดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรี ด้วยการจับปราศรัย ถือป้าย ประท้วง และการชุมนุม	5	10	-	-	-	-	2	3	2	-	1	23
รวม	29	22	12	9	19	4	10	12	9	7	8	141

หมายเหตุ คอลัมน์บุคคลในข่าวประกอบด้วยคอลัมน์นิสต์ 3 คน ได้แก่ รามสูร ได้ฝุ่น และกระสุนทอง

สถานการณ์การเมือง 8 เมษายน - 25 พฤษภาคม 2535

ช่วงเวลา 47 วันในตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของพล.อ.สุจินดา คราประยูรท่ามกลางกระแสต่อต้านและคัดค้านจากประชาชน ด้วยการชุมนุมประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยถึง 2 ครั้ง คือ 4 - 11 พฤษภาคม 2535 และ 17-20 พฤษภาคม 2535 ทำให้ฝ่ายรัฐบาลถึงกับใช้ความรุนแรงปราบปรามการชุมนุม จนเกิดเป็นวิกฤตการณ์การเมืองที่ส่งผลกระทบต่อหลายสถาบันในสังคม

การดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของพล.อ.สุจินดา คราประยูรเริ่มต้นขึ้นในวันที่ 8 เมษายน 2535 ด้วยเหตุผลว่าพรรคการเมืองร่วมรัฐบาลที่มีเสียงข้างมากในสภาฯ สนับสนุนและไม่ขัดกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญเรื่องที่มานายกรัฐมนตรี กอรปกับที่ประธานสภาฯ รศ.เคยกกล่าวไว้ว่า หากนักการเมืองตกลงกันไม่ได้ จะเสนอชื่อพล.อ.สุจินดา คราประยูร เพื่อประโยชน์ของชาติ ส่วนเหตุผลเรื่องความซื่อสัตย์ นายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้งกล่าวไว้ในการรับตำแหน่งว่า ถ้าไม่รับตำแหน่งจะเป็นการเห็นแก่ตัวเกินไป ทำไปเพื่อชาติ (เดอะเนชั่น, 8 เมษายน 2535 : 2) ซึ่งในวันเดียวกันนี้เอง ร.ต.ฉลาด วรฉัตร ก็ได้ประกาศถอดข้าวประท้วงนายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้งพร้อมด้วยการจัดประท้วงทางการเมืองของนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รัฐบาลของพล.อ.สุจินดา คราประยูร เริ่มต้นด้วยเสียงคัดค้านในเรื่องความไม่ชอบธรรมทางนิติธรรม การเมือง และศีลธรรมของผู้ปกครอง แต่ถึงกระนั้นรัฐบาลก็ไม่ได้สนใจกับปัญหาเหล่านี้ยังคงเดินหน้าไปด้วยการสร้างความไม่พอใจกับประชาชนเพิ่มขึ้น ด้วยการยอมรับอดีตรัฐมนตรีที่เคยถูกรศ.สังยัดทรัพย์ เข้าร่วมเป็นรัฐมนตรี โดยการให้เหตุผลว่า ส.ส. เหล่านี้ประชาชนเลือกเข้ามาแล้วแสดงว่าประชาชนยอมรับและศาลก็ยังไม่ได้ตัดสิน ถือว่าบุคคลเหล่านี้บริสุทธิ์ พร้อมด้วยภาพความวุ่นวายของเหล่า ส.ส. ที่ต้องการเป็นรัฐมนตรีตามด้วยการจัดฉากของข้าราชการกระทรวงมหาดไทย เพื่อต้อนรับนายกรัฐมนตรีในการตรวจเยี่ยมราษฎร และการคุกคามสื่อมวลชน และสุดท้ายการให้สัมภาษณ์ของ พล.อ.สุจินดา คราประยูรต่อการอดอาหารประท้วงของร.ต.ฉลาด วรฉัตร ว่า “ถ้า ร.ต.ฉลาด ตายก็ได้แต่เสียใจ แต่ไม่คิดว่าจะเป็นปัญหาใหญ่” (ไทยรัฐ, 25 เมษายน 2535 : 17)

ดังนั้นในวันที่ 4 พฤษภาคม 2535 การชุมนุมของประชาชนเพื่อเรียกร้องให้นายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้งลาออกก็เริ่มขึ้นอีกครั้ง พร้อมกับที่ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง ได้ออกมาประกาศอดข้าวและลาตายนาน 7 วัน ถ้าพล.อ.สุจินดา คราประยูรไม่ยอมลาออก (ผู้จัดการรายวัน , 5 พฤษภาคม 2535 : 1) ทำให้กระแสต่อต้านเริ่มทวีความกดดันกับฝ่ายรัฐบาลมากขึ้น แต่ถึงกระนั้นก็ได้มีการลดกระแสกดดันทางการเมืองลงด้วยการยื่นข้อเสนอนักการเมืองทั้งพรรคร่วมรัฐบาล และพรรคฝ่ายค้านร่วมกันแก้ไขรัฐธรรมนูญในสภา โดยเฉพาะในประเด็นให้นายกรัฐมนตรีมาจากการเลือกตั้ง

11 พฤษภาคม 2535 การชุมนุมที่ยืดเยื้อมาหลายวันยุติลง เมื่อพล.ต.จำลอง ประกาศเลิกอดข้าว เพื่อรอกการแก้ไขรัฐธรรมนูญและมีการนัดชุมนุมกันอีกครั้งในวันที่ 17 พฤษภาคม 2535 แต่แล้ว 5 พรรคร่วมรัฐบาลก็ไม่ให้ความร่วมมือในการแก้ไขรัฐธรรมนูญ พร้อมกับฝ่ายรัฐบาลเองก็ได้เตรียมการสกัดกั้นการชุมนุม ไม่ว่าจะเป็นการควบคุมสื่อมวลชนของรัฐ ด้วยการเสนอข่าวที่เอื้อประโยชน์ต่อฝ่ายรัฐบาลมากกว่าฝ่ายชุมนุมประท้วง เช่น การรายงานข่าวของวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ในช่วงที่เกิดการชุมนุมทั้ง 2 ครั้ง (ลักษณะ คล้ายแก้ว , 2536 : 225) การจัดมวลชนสนับสนุน รวมไปถึงจนถึงการจัดคอนเสิร์ตเพื่อเบี่ยงเบนความสนใจของประชาชน การสกัดกั้นประชาชนต่างจังหวัดที่เดินทางเข้ามาร่วมชุมนุม

17 พฤษภาคม 2535 ประชาชนออกมาชุมนุมเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยอีกครั้ง ด้วยการยื่นเงื่อนไขให้พล.อ.สุจินดา คราประยูร ลาออกและให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ฝ่ายรัฐบาลใช้กำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารเข้าควบคุมพื้นที่ด้วยเหตุผลว่าเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย และในที่สุดรัฐบาลก็ใช้ความรุนแรงในการปราบปรามการชุมนุม ทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของทั้งทางราชการและเอกชน ประกาศภาวะฉุกเฉิน ประกาศเคอร์ฟิวห้ามประชาชนออกนอกบ้านหลัง 22.00 น. จับกุมผู้ชุมนุมประท้วงและทำร้ายด้วยอาวุธจนได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตจำนวนมาก

21 พฤษภาคม 2535 สถาบันกษัตริย์ต้องเข้ามายุติความขัดแย้งครั้งนี้ เพื่อระงับความเสียหายต่อชีวิตของประชาชน และภาพพจน์ของประเทศ และในวันที่ 24 พฤษภาคม 2535 โทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทยได้ออกอากาศการประกาศลา

นอกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของพล.อ. สุจินดา คราประยูร พร้อมกับที่ฝ่ายรัฐบาลได้ออกพระราชกำหนดนิรโทษกรรม เพื่อหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบต่อการใช้ความรุนแรงกับประชาชน

สำหรับประเด็นความขัดแย้งทางการเมืองที่นำมาศึกษาในระยะ 8 เมษายน - 25 พฤษภาคม 2535 นั้นแบ่งเป็นประเด็นหลักได้ดังนี้

- กระบวนการสนับสนุนพล.อ.สุจินดา คราประยูร ในตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ได้แก่ การจัดฉากต้อนรับของข้าราชการประจำ การให้โอกาสรัฐบาลได้แสดงผลงาน และการสกัดกั้นการชุมนุมประท้วงของประชาชน ด้วยการควบคุมสื่อสารมวลชน การออกกฎหมายห้ามการชุมนุม การจัดคอนเสิร์ต การจัดมวลชนสนับสนุน และการใช้กำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารปราบปรามการชุมนุมด้วยความรุนแรงตลอดจนการออกพระราชกำหนดนิรโทษกรรม

- กระบวนการต่อต้านพล.อ.สุจินดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรี ด้วยการถือป้ายประท้วง การออกแถลงการณ์ การจัดปราศรัย และการชุมนุมประท้วง

- การอดอาหารประท้วงของร.ต. ฉลาด วรฉัตร เพื่อเรียกร้องให้พล.อ.สุจินดา คราประยูร นายกรัฐมนตรีลาออก

- การแก้ไขความขัดแย้งทางการเมืองด้วยการแก้ไขรัฐธรรมนูญ

- การแก้ไขความขัดแย้งด้วยการเสนอให้มีการยุบสภาผู้แทนราษฎรเพื่อจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ และให้นักการเมืองใช้กระบวนการทางรัฐสภาคือการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลแทนการชุมนุมของประชาชน

- การยึดสถาบันกษัตริย์และพุทธปรัชญาเป็นแนวทางในการแก้ไขความขัดแย้ง

การให้เนื้อที่ข่าว ภาพข่าวและขนาดพาดหัวหน้าหนึ่ง

การศึกษาในส่วนนี้ใช้แนวการวิเคราะห์เช่นเดียวกับระยะแรก และประเด็นและระยะเวลาที่ศึกษาก็มีความต่อเนื่องกัน โดยจะเรียงลำดับตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ประเด็นใดบ้างที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐให้เนื้อที่ ขนาดพาดหัว มากน้อยต่างกันอย่างไรบ้าง

กระบวนการสนับสุนนพล.อ.สุจินดา คราประยูรในตำแหน่งนายกรัฐมนตรี การทำงานของรัฐบาล และการสกัดกั้นการชุมนุมประท้วงของประชาชน ด้วยการใช้กลไกรัฐ เช่นกฎหมายห้ามการชุมนุม การควบคุมสื่อมวลชน การใช้กำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหาร ในการปราบปรามประชาชน และการออกพระราชกำหนดนิรโทษกรรมหลังการใช้ความรุนแรง ในช่วงระยะแรกที่พล.อ.สุจินดา คราประยูรรับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี นั้นหนังสือพิมพ์ไทยรัฐให้เนื้อที่หน้าหนึ่งมากกว่าประเด็นอื่น คือตั้งแต่วันที่ 8 เมษายน - 16 เมษายน 2535 โดยจะมีปริมาณมากในช่วงสัปดาห์แรกที่มีการจัดสรรตำแหน่งต่างๆในรัฐบาล เช่น ในวันที่ 8 เมษายน 2535 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐให้เนื้อที่หน้าหนึ่งด้วยพาดหัวยักษ์ “สุเปิดใจรับนายกฯ พร้อมถูกด่ามันใจ 3 ทักษิณ” ร้อยละ 21.16 และภาพข่าวคณะรัฐมนตรี (ทหาร) ร้อยละ 18.23 รวมเป็นร้อยละ 39.39 และจะค่อยๆลดลงเมื่อใกล้วันที่มีการจัดปราคาศรัยประท้วงในวันที่ 19 เมษายน 2535 เช่นในวันที่ 14 และ 15 เมษายน 2535 เหลือเพียงร้อยละ 4.25 และ 8.49 ตามลำดับโดยไม่มีการให้เนื้อที่ในภาพข่าว

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐให้เนื้อที่เพิ่มมากขึ้นเมื่อฝ่ายรัฐบาลตอบโต้การจัดปราคาศรัยประท้วงในวันที่ 23-25 เมษายน 2535 เช่นในวันที่ 23 เมษายน พาดหัวใหญ่ว่า “บึ้กสุกร้าว ไม่ยุบไม่ออก” ร้อยละ 7.08 และพาดหัวธรรมดา “ไม่กลัวใครทั้งนั้น สุ1 ประกาศ” ร้อยละ 4.25 และภาพข่าวพล.อ.สุจินดา คราประยูร ร้อยละ 4.96 รวมเป็นร้อยละ 16.29 แต่ก็ไม่ถึงร้อยละ 20 ในทั้ง 3 วันเพราะหนังสือพิมพ์ไทยรัฐให้เนื้อที่กับเรื่องร.ต.ฉลาด วรฉัตร อดข้าวประท้วงจนต้องนำส่งโรงพยาบาล และกลับมาเพิ่มเนื้อที่มากขึ้นในช่วงที่มีการชุมนุม 17-20 พฤษภาคม 2535 เช่นในวันที่ 18 พฤษภาคม 2535 พาดหัวยักษ์ “ประกาศฉุกเฉิน” ร้อยละ 20.27 และภาพข่าวเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารใช้ความรุนแรงและสกัดกั้นการชุมนุมอีกร้อยละ 38.15 รวมทั้งหมด 58.42 และในวันที่ 20 พฤษภาคม 2535 พาดหัวยักษ์ว่า “กระแส

การจลาจลยังวิกฤตหนัก คุมตัวธีรยุทธ” ร้อยละ 33.29 และ พาดหัวเล็ก “สุจินดา ร่ายยาว แฉที่มามือบ้จัดตั้ง” ร้อยละ 1.06 การใช้ความรุนแรงในการปราบปรามการชุมนุม ร้อยละ 31.43 รวมเป็นร้อยละ 65.78

ในวันที่มีกระแสข่าวว่าพล.อ.สุจินดา คราประยูรเดินทางออกนอกประเทศเพื่อ หลีกเลียงความรับผิดชอบต่อปัญหาที่เกิดขึ้น(ไทยรัฐ ,24 พฤษภาคม 2535: 2) หนังสือพิมพ์ ไทยรัฐก็พาดหัวยักษ์ว่า “หึ่งกันทั้งดอนเมือง สุจินดาเผ่นเหาะไปสวีเดน” ร้อยละ 29.74 และ พาดหัวธรรมดา “มีพระราชกำหนด นิรโทษกรรมแล้ว” ร้อยละ 4.95 และภาพข่าวฝ่าย รัฐบาลเยี่ยมคนเจ็บที่โรงพยาบาล และภาพพล.อ.สุจินดา คราประยูร ร้อยละ 28.68รวม เป็นร้อยละ 63.37 และในส่วนของพาดหัวข่าวนั้น มีจำนวนทั้งหมด 24 ครั้ง แบ่งเป็น พาดหัว ยักษ์ 9 ครั้ง พาดหัวใหญ่ 9 ครั้ง พาดหัวธรรมดา 5 ครั้งและสุดท้ายพาดหัวเล็ก 1 ครั้ง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐนั้นพาดหัวด้วยประเด็นนี้มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นพาดหัวยักษ์ และพาดหัว ใหญ่ กล่าวได้ว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเพิ่มเนื้อที่หน้าหนึ่งตามคุณค่าของการเป็นข่าวในทาง วิชาชีพเช่นเรื่องความสดใหม่ทันต่อเหตุการณ์ เรื่องความขัดแย้ง ความเสียหายต่อชีวิต และทรัพย์สินคนจำนวนมาก

กระบวนการต่อต้านพล.อ.สุจินดา คราประยูรเป็นนายกรัฐมนตรีด้วยการยื่น หนังสือประท้วง ออกแถลงการณ์ และการชุมนุมประท้วง ตลอดจนการต่อต้านการใช้ความ รุนแรงของรัฐบาลจากประชาชน นักศึกษา นักวิชาการ องค์กรพัฒนาเอกชนและพรรคฝ่าย คำน หนังสือพิมพ์ไทยรัฐนั้นให้เนื้อที่ในหน้าหนึ่งด้วยปริมาณที่มากขึ้นกว่าเวลาปกติ ในช่วง ที่มีการชุมนุมทั้ง 3 ระยะ เริ่มจากการชุมนุมในวันที่ 19-20 เมษายน 2535 หนังสือพิมพ์ไทย รัฐพาดหัวใหญ่ในวันที่ 21 เมษายน 2535 ว่า “ถล่มเผด็จร้อนให้บึ้กสุลาออก” ร้อยละ 20.18 และภาพข่าวประชาชนฟังปราศรัยในการชุมนุมประท้วง ร้อยละ 15.58 รวมทั้งสิ้นร้อยละ 35.76 และเพิ่มจำนวนมากขึ้นทั้งข่าวและภาพข่าวในระยะเวลาที่มีการชุมนุมครั้งที่ 2 วันที่ 4-11 พฤษภาคม 2535 เช่น ในวันที่ 5 พฤษภาคม 2535 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐพาดหัวยักษ์ว่า “ร่วม แสนที่สนามหลวง เขย่า “บึ้กสุ” จำลองอดอาหาร” ร้อยละ 17.25 และภาพข่าวประชาชน ชุมนุมต่อต้านนายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้งที่สนามหลวง ร้อยละ 9.56 รวมเป็น ร้อยละ 26.82 และในวันที่ 7 พฤษภาคม 2535พาดหัวยักษ์ว่า “วอนจำลองลดทิวี่ ห้วนมือ

ที่ 3 จุดชนวนจลาจล” ร้อยละ 16.02 และภาพข่าวประชาชนชุมนุมเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยที่หน้ารัฐสภา ร้อยละ 23.73 รวมเป็นร้อยละ 39.75 และสูงสุดในวันที่ 8 พฤษภาคม 2535 คือร้อยละ 51.52 ด้วยพาดหัวยักษ์ว่า “จำลองนำชุมนุมต่อที่สนามหลวง” และภาพข่าวการชุมนุมของประชาชนอย่างสันติวิธี เนื่องจากการที่พล.ต.จำลอง ศรีเมือง ประกาศอดอาหารอย่างเป็นทางการ ด้วยการแถลงข่าวต่อสื่อมวลชนว่าจะอดอาหารตายภายใน 7 วัน เพื่อให้พล.อ.สุจินดา คราประยูรลาออกจากนายกรัฐมนตรี และเป็นแกนนำการชุมนุมร่วมกับองค์กรพัฒนาเอกชน ทำให้ประชาชนออกมาชุมนุมมากกว่าเดิม หนังสือพิมพ์ไทยรัฐจึงเพิ่มเนื้อที่ในประเด็นนี้มากกว่าการชุมนุมครั้งแรก

ในการชุมนุมครั้งที่ 3 ในวันที่ 17-20 พฤษภาคม 2535 นั้นหนังสือพิมพ์ไทยรัฐให้เนื้อที่หน้าหนึ่งในประเด็นเกี่ยวกับความสูญเสียของประชาชนที่ไปชุมนุม และการต่อต้านการใช้ความรุนแรง เช่นในวันที่ 22 พฤษภาคม 2535 พาดหัวยักษ์ว่า “ไทยวิปโยค บ้านเมืองย่อยยับ” ร้อยละ 29.39 พาดหัวเล็ก “ฝ่ายค้านเสนอ 4 ข้อ จี้รัฐยุติความรุนแรง” ร้อยละ 1.42 และภาพประชาชนยังคงปักหลักชุมนุมต่อแม้จะมีการปราบปรามจากฝ่ายรัฐบาลอีก ร้อยละ 18.42 รวมทั้งสิ้นร้อยละ 49.23 และในวันที่ 22 พฤษภาคม 2535 พาดหัวธรรมดาว่า “คำชีวิตวีรชน จ่ายศพละ 5 พัน” ร้อยละ 4.25 และภาพข่าวทั้งสิ้น 4 ภาพเรื่องการไว้อาลัยกับผู้เสียชีวิต ภาพร่องรอยการถูกปราบปราม การปล่อยตัวผู้ชุมนุมที่ถูกจับกุม ร้อยละ 40.84 รวมทั้งสิ้นร้อยละ 45.09 และจบลงด้วยเนื้อที่หน้าหนึ่งในวันที่ 23 พฤษภาคม 2535 ร้อยละ 74.87 มากที่สุดด้วยพาดหัวเรื่องการต่อต้านการใช้ความรุนแรงของฝ่ายรัฐบาล หลังจากนี้ฝ่ายประชาชนแม้จะสูญเสียชีวิตแต่ก็ได้รับชัยชนะในความขัดแย้งครั้งนี้ เริ่มจากพาดหัวยักษ์ “บีบคั้น ทุกด้าน สุนัขหมาทางเลือก ต้องออก!” ร้อยละ 20.54 พาดหัวใหญ่ “ศพอยู่ไหน! จีรัฐแถลงให้ชัด” ร้อยละ 8.49 และพาดหัวธรรมดา “ทำเนียบระอุ ด้านบ็ีกส์ โบปลิวก่เลื่อนชกร.ไว้ทุกข์ !” ร้อยละ 5.31 และภาพข่าว 5 ภาพเรื่องการไว้อาลัยกับประชาชนที่เสียชีวิต การต่อต้านการใช้ความรุนแรงจากหลายฝ่าย ทั้งหมดร้อยละ 40.53

พาดหัวข่าวที่นำเสนอในประเด็นนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 16 ครั้ง เป็นพาดหัวยักษ์ 6 ครั้ง พาดหัวใหญ่ 3 ครั้ง พาดหัวธรรมดา 6 ครั้ง และพาดหัวเล็ก 1 ครั้ง ซึ่งมีจำนวนน้อยกว่าประเด็นที่หนึ่งเรื่องการสนับสนุนพล.อ.สุจินดา คราประยูร และการเพิ่มเนื้อที่หน้า

หนึ่งของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐจะเพิ่มขึ้นตามความสำคัญของเหตุการณ์ นั่นก็คือว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐให้เนื้อที่หน้าหนึ่งมากที่สุดในการชุมนุมครั้งสุดท้าย 17-20 พฤษภาคม 2535 ในประเด็นเรื่องการสูญเสียชีวิตของประชาชน

การอดอาหารประท้วงของ ร.ต.ฉลาด วรฉัตร เพื่อเรียกร้องให้พล.อ.สุจินดา คราประยูร ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี การอดอาหารของร.ต.ฉลาด วรฉัตรเริ่มขึ้นตั้งแต่วันที่ 8 เมษายน 2535 ที่พล.อ.สุจินดา คราประยูรรับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ในช่วงแรกนี้หนังสือพิมพ์ไทยรัฐไม่ได้นำเสนอประเด็นเป็นพาดหัวหน้าหนึ่ง แต่จะให้เนื้อที่หน้าหนึ่งด้วยการลงเป็นภาพข่าว ร.ต.ฉลาด วรฉัตร นั่งอดอาหารประท้วงที่หน้ารัฐสภา เพียงร้อยละ 6.28 และ 7.79 ในวันที่ 12 และ 14 เมษายน 2535 เมื่ออาการทรุดหนักและหลายฝ่ายเริ่มห่วงใยต่อสุขภาพของร.ต.ฉลาด วรฉัตร มากขึ้นหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเริ่มให้เนื้อที่หน้าหนึ่งในประเด็นนี้มากขึ้น ในวันที่ 25 เมษายน 2535 ด้วยพาดหัวยักษ์ว่า “ชีวิตฉลาดสังฆราชขอบิณฑบาตร” ร้อยละ 16.91 และในวันที่ 26-27 เมษายน 2535 พาดหัวยักษ์ว่า “ฉลาด วุฒิสภาศพ.” ร้อยละ 11.26 และพาดหัวยักษ์ “จากหัวใจฉลาดนัดพบประชาชน” ร้อยละ 11.26 และเมื่ออาการทรุดหนักจนต้องเข้าโรงพยาบาลหนังสือพิมพ์ไทยรัฐก็ได้เพิ่มทั้งข่าวและภาพข่าวในวันที่ 1 พฤษภาคม 2535 พาดหัวใหญ่ว่า “ฉลาดเข้ารพ. ลูกอดต่อ” ร้อยละ 8.4 และภาพข่าวร้อยละ 10.98 เป็นภาพร.ต.ฉลาด วรฉัตร หมดสติเนื่องจากการอดอาหารและภาพน.ส.จิตราวดี วรฉัตร ประกาศอดข้าวประท้วงต่อแทนบิดา

หลังจากนี้ไม่มีการเสนอเรื่องราวการอดอาหารเป็นพาดหัวข่าวอีก แต่จะมีปรากฏเป็นภาพข่าวในวันที่ 14 และ 15 พฤษภาคม 2535 ร้อยละ 5.67 และ ร้อยละ 6.37 เป็นภาพ ร.ต.ฉลาด วรฉัตร ที่ยังคงนั่งอดอาหารประท้วงด้วยรอยยิ้ม และอีกภาพนั่งอยู่บนเก้าอี้ศพ ที่ซื้อมาให้ตัวเอง สำหรับพาดหัวข่าวที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐนำเสนอในประเด็นนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 5 ครั้ง พาดหัวยักษ์ 3 ครั้ง พาดหัวใหญ่และพาดหัวธรรมดา ขนาดละ 1 ครั้ง กรณีการอดอาหารประท้วง ร.ต.ฉลาด วรฉัตรนี้หนังสือพิมพ์ไทยรัฐให้เนื้อที่เพิ่มขึ้นเมื่อผู้อดอาหารประท้วงมีอาการเสี่ยงที่จะเสียชีวิต ซึ่งเข้ากับลักษณะของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในเรื่องการนำเสนอข่าวเร้าอารมณ์ ความตื่นเต้นของสถานการณ์หน้าสิ่วหน้าขวาน ในกรณีนี้หนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้ทำให้ประเด็นทางการเมือง กลายเป็นเรื่องที่คนอยากรู้อาร.ต.ฉลาด วรฉัตร

จะตายหรือไม่ มากกว่าการนำเสนอจุดยืนของการอดอาหารประท้วงเพื่อเรียกร้อง ประชาธิปไตย แต่ขณะเดียวกันก็ทำให้ประชาชนที่เห็นด้วยกับการกระทำของ ร.ต.ฉลาด วรฉัตร ในการเรียกร้องประชาธิปไตย อาจเกิดความเห็นใจและสงสารมากขึ้น ซึ่งอาจกลายเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนเหล่านั้น กล้าออกมาแสดงอุดมการณ์ประชาธิปไตยร่วมกับ ร.ต.ฉลาด วรฉัตร ก็เป็นไปได้

การพยายามแก้ไขสถานการณ์ด้วยการเรียกร้องให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ โดยความร่วมมือของนักการเมืองทั้งพรรคฝ่ายค้านและพรรคร่วมรัฐบาล ซึ่งได้เกิดวิกฤตรัฐธรรมนูญมาแล้วครั้งหนึ่งในเดือนพฤศจิกายน 2534 โดยเฉพาะประเด็นเรื่องที่มา นายกรัฐมนตรี และอำนาจของวุฒิสมาชิก สำหรับในระยะนี้หนังสือพิมพ์ไทยรัฐเสนอเรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญในช่วงเวลาต่อจากการชุมนุม ในวันที่ 4 - 11 พฤษภาคม 2535 ซึ่งฝ่าย พล.ต.จำลอง ศรีเมือง และสมาพันธ์ประชาธิปไตยได้ตกลงเงื่อนไขกับนักการเมืองว่าให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ และจะยุติการชุมนุมเพื่อรอฟังผลการแก้ไขรัฐธรรมนูญและนัดชุมนุมใหญ่อีกครั้ง 17 พฤษภาคม 2535 ดังนั้นหนังสือพิมพ์ไทยรัฐจึงได้เสนอพาดหัวยักษ์ “จับมือหาทางออกด่วน แก้อรณ. 5 ข้อคนแสบเต็มราชดำเนิน” ร้อยละ 20.18 ในวันที่ 9 พฤษภาคม 2535 ตามด้วยพาดหัวยักษ์ “9พรรคร่วมหารือ ผ่าทางตันถอดชนวนวิกฤต” ร้อยละ 13.89 ในวันที่ 10 พฤษภาคม 2535 และเพิ่มขึ้นอีกในวันที่ 12 พฤษภาคม 2535 เมื่อพรรคร่วมรัฐบาลแถลงข่าวอย่างเป็นทางการว่า การแก้ไขรัฐธรรมนูญต้องให้แต่ละพรรคไปพิจารณากันให้ละเอียดก่อน (เดลินิวส์ , 12 พฤษภาคม 2535 : 14) หนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้เพิ่มเนื้อที่ในหน้าหนึ่งขึ้นเป็นร้อยละ 23.46 ทั้งพาดหัวยักษ์ว่า “5 พรรคดิ่งเกมแก้อรณ. มีเงื่อนไข” และภาพข่าวพรรคฝ่ายค้านยื่นหนังสือถึงประธานสภาฯ ให้เปิดประชุมสภาฯ เพื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญโดยเร่งด่วน ตามด้วยในวันที่ 13 พฤษภาคม 2535 พาดหัวยักษ์ “รุก 9 พรรควิสาห์ - อาจารย์ ทวงสัญญา” ร้อยละ 20.54 เมื่อนักวิชาการสถาบันอุดมศึกษาได้ร่วมประชุมหารือเรื่องการให้นักการเมืองฝ่ายค้านให้ความร่วมมือในการเร่งแก้ไขรัฐธรรมนูญ

และการนำเสนอด้วยพาดหัวยักษ์ยังคงมีต่อในวันที่ 14 และ 15 พฤษภาคม 2535 “โวย 5 พรรคเบี้ยวถ่วงแก้อรณ.” เนื้อที่ร้อยละ 15.94 และ “แก้อรณ. เข้าสภาฯ อุกฤษณ์ 22 แน่นนอน” เนื้อที่ร้อยละ 16.37 เมื่อพรรคร่วมรัฐบาลไม่ให้ความร่วมมือในการแก้ไขรัฐธรรมนูญ

ประชาชนต่างออกมาชุมนุมมากขึ้น เมื่อรู้สึกว่สถาบันสภาผู้แทนราษฎรไม่สามารถแก้ปัญหานี้ได้ แต่กลับหลอกลวงประชาชน ทำให้ประชาชนรู้สึกเสื่อมศรัทธาต่อนักการเมือง เมื่อเกิดวิกฤตการณ์ 17-20 พฤษภาคม 2535 และสถาบันกษัตริย์ได้ยุติปัญหาความขัดแย้ง ด้วยการให้ร่วมกันแก้ไขรัฐธรรมนูญ ซึ่งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้นำเสนอในวันที่ 21 พฤษภาคม 2535 ด้วยพาดหัวยักษ์ว่า “ในหลวงยุติศึก สุมหาจับมือแก้รัฐธรรมนูญ” ร้อยละ 22.4 และตามด้วยในวันที่ 22 พฤษภาคม 2535 พาดหัวยักษ์ว่า “5 พรรคยังไม่เข็ด เบี้ยวแก้ รธน.” ร้อยละ 28.15 และหลังจากนี้ก็ไม่มีการพาดหัวข่าวและภาพข่าวประเด็นนี้ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐอีก สำหรับพาดหัวข่าวที่นำเสนอในช่วงนี้ มีจำนวน 7 ครั้ง และเป็นพาดหัวยักษ์ทุกครั้ง นับว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐให้ความสำคัญกับประเด็นนี้ ด้วยขนาดของพาดหัวมากกว่าประเด็นอื่น ๆ

การแก้ไขความขัดแย้งด้วยการเสนอให้มีการยุบสภาผู้แทนราษฎร และเลือกตั้งใหม่ หรือการให้พรรคฝ่ายค้านใช้วิธีการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลแทนการชุมนุมประท้วงเรียกร้องให้ พล.อ. สุจินดา คราประยูร ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีสำหรับประเด็นนี้หนังสือพิมพ์ไทยรัฐให้พื้นที่หน้าหนึ่งด้วยพาดหัวข่าวเพียง 3 ครั้ง เป็นพาดหัวใหญ่ 1 ครั้ง และพาดหัวธรรมดา 2 ครั้ง และมีเนื้อที่สูงสุดในหน้าหนึ่งเพียงร้อยละ 7.52 ในวันที่ 19 เมษายน 2535 ด้วยพาดหัวใหญ่ว่า “เก่งทำได้ คายพิชล้มรัฐบาลสุ 1” และไม่มีการนำเสนอด้วยภาพข่าวในประเด็นนี้

การแก้ไขความขัดแย้งด้วยการใช้แนวทางของสถาบันกษัตริย์และพุทธปรัชญาได้แก่พระบรมราชาบาทเรื่องการ “รักรักษาสามัคคี” และพุทธปรัชญาเรื่องการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุแห่งทุกข์ และการยึดหลักทางสายกลาง ซึ่งนำเสนอเพียงครั้งเดียวในวันที่ 21 พฤษภาคม 2535 พาดหัวยักษ์ว่า “ในหลวงยุติศึก สุมหาจับมือแก้ รธน.” ร้อยละ 22.4 และภาพประกอบข่าวนี้ร้อยละ 18.9 รวมเนื้อที่หน้าหนึ่งทั้งสิ้นร้อยละ 41.31 การนำเสนอเนื้อที่หน้าหนึ่งในประเด็นนี้มีจำนวนน้อยที่สุด

สรุปการให้เนื้อที่หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในระยะที่สองนี้พบว่า ทั้งประเด็นเรื่องการต่อต้านและสนับสนุน พล.อ. สุจินดา คราประยูรนั้นหนังสือพิมพ์ไทยรัฐนำเสนอในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน รองลงมาคือการแก้ไขรัฐธรรมนูญ การอดอาหารประท้วง

ของร.ต.ฉลาด วรฉัตร การแก้ไขความขัดแย้งด้วยการยุบสภาหรือการเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจและประเด็นที่มีการให้เนื้อที่น้อยที่สุดคือ การยึดสถาบันกษัตริย์และพุทธปรัชญาในการแก้ไขความขัดแย้ง

สำหรับพาดหัวย่อกษ์ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐนั้นค่อนข้างมีอิทธิพลในการเรียกความสนใจของผู้อ่านได้มากเนื่องจากใช้ตำแหน่งและขนาดที่สะดุดตา รวมทั้งภาษาเร้าอารมณ์ คำหืออหวา ที่ใช้ในการพาดหัวข่าวก็สามารถเรียกร้องความสนใจได้มากกว่าหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น อย่างไรก็ตามความถี่ในการนำเสนอและความต่อเนื่องนั้น จะทำให้เห็นภาพการให้น้ำหนักและความสำคัญของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้ชัดเจนมากขึ้น ดังที่จะกล่าวต่อไป

ความถี่และความต่อเนื่องในการนำเสนอ

การศึกษาในส่วนนี้เป็นการแจกแจงความถี่ของข่าว ภาพข่าว คอลัมน์ประจำ บทบรรณาธิการและการตุ้นาการเมือง ในระยะ 8 เมษายน - 25 พฤษภาคม 2535 โดยการแบ่งประเด็นเช่นเดียวกับการศึกษาการเพิ่มเนื้อที่ในหน้าหนึ่ง และระยะเวลาในการนำเสนอที่ติดต่อกันเพื่อแสดงถึงการเน้นย้ำความสำคัญกับประเด็นนั้นๆ ซึ่งจะเรียงลำดับตามการความถี่มากไปหาน้อย

การต่อต้านพล.อ.สุจินดา คราประยูรเป็นนายกรัฐมนตรี จากนักศึกษาประชาชน นักวิชาการ พรรคการเมืองฝ่ายค้านและองค์กรพัฒนาเอกชน ด้วยการยื่นหนังสือ ออกแถลงการณ์ ถือป้ายโปสเตอร์ประท้วง จัดปราศรัย การชุมนุมประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยและการประท้วงต่อต้านการใช้ความรุนแรงของฝ่ายรัฐบาล หนังสือพิมพ์ไทยรัฐนำเสนอด้วยความถี่ทั้งหมด 111 ครั้งซึ่งนำเสนอด้วยภาพข่าวถึง 34 ภาพ คอลัมน์บุคคลในข่าว 20 ครั้ง(แบ่งเป็นกระสุนทอง 11 ครั้ง ได้ฝุ่น 5 ครั้ง รามสูร 4 ครั้ง)พาดหัวข่าว 16 ครั้ง คอลัมน์ขายคาน้ำ 3 เสนอ 13 ครั้ง บทบรรณาธิการ 9 ครั้ง คอลัมน์หมายเหตุประเทศไทย และการตุ้นาการผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมินของ ชัย ราชวัตร 7 ครั้ง สำนักข่าวหัวเขียว 3 ครั้ง และน้อยที่สุดคือคอลัมน์หะหะพาที 2 ครั้ง และหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเริ่ม

เสนอประเด็นนี้อย่างต่อเนื่อง ในช่วงการประชุมประท้วง 4 -11 พฤษภาคม 2535 โดยข่าว และภาพข่าวจะนำเสนอต่อเนื่องมากกว่าคอลัมน์ประจำ ตามด้วยการชุมนุมใหญ่ 17-20 พฤษภาคม 2535 เสนอภาพข่าวหน้าหนึ่งการประชุมประท้วงของประชาชนอย่างสงบ หลังจากนั้นในวันที่ 21-25 พฤษภาคม 2535 นำเสนอภาพข่าวการต่อต้านการใช้ความรุนแรงของรัฐบาลในการปราบปรามประชาชน ส่วนคอลัมน์ประจำนั้นไม่ค่อยจะนำเสนอในประเด็นนี้ อย่างต่อเนื่องแม้จะอยู่ในช่วงที่มีการชุมนุมก็ตาม ส่วนใหญ่จะมุ่งเสนอเรื่องการหาแนวทางแก้ไขความขัดแย้ง

การสนับสนุนพล.อ.สุจินดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรี ทั้งจากฝ่ายรชช. ทหาร ข้าราชการและพรรคร่วมรัฐบาลด้วยการร่วมกันจัดตั้งรัฐบาล การสกัดกั้นและปราบปรามการประชุมด้วยการใช้กลไกรัฐ เช่น สื่อมวลชนบิดเบือนข่าวสาร การออกกฎหมายห้ามการประชุม การใช้กำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารในการปราบปรามการชุมนุมด้วยอาวุธ และสุดท้ายการออกพระราชกำหนดนิรโทษกรรมเพื่อให้พ้นความผิดจากการใช้ความรุนแรงปราบปรามประชาชน หนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้นำเสนอด้วยความถี่ทั้งหมด 100 ครั้ง แบ่งเป็น ภาพข่าวหน้าหนึ่ง 26 ภาพ พาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง 24 ครั้ง ตามด้วย คอลัมน์บุคคลในข่าว 12 ครั้ง (แบ่งเป็นกระสุนทอง 5 ครั้ง รามสูร 5 ครั้งและ ได้ฝุ่น 2 ครั้ง) การตีความการเมืองชุดผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน 7 ครั้ง คอลัมน์ชายคาหน้า 3 จำนวน 10 ครั้ง บทบรรณาธิการ 7 ครั้ง คอลัมน์สำนักข่าวหัวเขียว 6 ครั้ง คอลัมน์หะหะพาที 5 ครั้ง และ คอลัมน์หมายเหตุประเทศไทย 4 ครั้ง

ประเด็นเรื่องการสนับสนุนพล.อ.สุจินดา คราประยูรเป็นนายกรัฐมนตรี นั้นมีอายุชวาวยาวนาน คือมีการนำเสนอตั้งแต่ในระยะแรกของการวิเคราะห้ 1 มีนาคม - 8 เมษายน 2535 จนถึงหลังเหตุการณ์ 17-20 พฤษภาคม 2535 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐนำเสนอประเด็นนี้อย่างต่อเนื่องด้วยข่าวและภาพข่าว ตั้งแต่ช่วงแรกที่พล.อ.สุจินดา คราประยูร เข้ามารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี วันที่ 8 - 16 พฤษภาคม 2535 ในเรื่องการแจกแจงตำแหน่งและการทำงานของคณะรัฐมนตรี และในช่วงที่มีการชุมนุมประท้วงของประชาชน 4 -11 พฤษภาคม 2535 ข่าว บทบรรณาธิการ คอลัมน์ชายคาหน้า 3 บุคคลในข่าว หะหะพาทีและการตีความการเมืองชุดผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน นั้นได้นำเสนอการกระทำของ

ฝ่ายสนับสนุนพล.อ.สุจินดา คราประยูรอย่างต่อเนื่อง และเมื่อเกิดการชุมนุมใหญ่อีกครั้งในวันที่ 17-20 พฤษภาคม 2535 นั้นข่าวและภาพข่าว คอลัมน์ชายคาหน้า 3 บุคคลในข่าวและการ์ตูนการเมืองของชัยราชวัตรก็นำเสนออย่างต่อเนื่องอีกครั้ง ทั้งเรื่องการสกัดกั้นด้วยกลไกรัฐที่ยังไม่มีการใช้ความรุนแรง เช่น การบิดเบือนข่าวสารโดยสื่อของรัฐ ได้แก่วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ จนถึงการใช้ความรุนแรงจากกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหาร และในส่วนของข่าวนั้นยังมีนำเสนอต่อในเรื่องการใช้กลไกรัฐ ด้านกฎหมายเพื่อหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบต่อความเสียหายกับชีวิตประชาชน ด้วยการออกพระราชกำหนดนิรโทษกรรม การนำเสนอความต่อเนื่องในแต่ละประเด็นย่อมนั้นจะมีเป็นช่วงสั้นๆเนื่องจากประเด็นนี้มีอายุขาวนานเพราะเป็นข่าวใหญ่ที่มีผลกระทบต่อคนทั้งประเทศ

การแก้ไขความขัดแย้งด้วยการแก้ไขรัฐธรรมนูญ มีจำนวนความถี่ทั้งสิ้น 69 ครั้ง คอลัมน์บุคคลในข่าวนำเสนอมากที่สุดคือ 15 ครั้ง (แบ่งเป็นกระสุนทอง 14 ครั้ง รามสูร 4 ครั้ง และได้ฝุ่น 1 ครั้ง) คอลัมน์หมายเหตุประเทศไทย 14 ครั้ง บทบรรณาธิการ 11 ครั้ง พาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง 7 ครั้ง คอลัมน์สำนักข่าวหัวเขียว 6 ครั้ง คอลัมน์ชายคาหน้า 3 จำนวน 5 ครั้ง ภาพข่าวหน้าหนึ่ง 2 ครั้ง และ การ์ตูนการเมืองชุดผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน 1 ครั้ง และ คอลัมน์สำนักข่าวหัวเขียว บุคคลในข่าว หมายเหตุประเทศไทยและบทบรรณาธิการ นำเสนออย่างต่อเนื่อง ในช่วงที่มีการชุมนุมประท้วง 4-11 พฤษภาคม 2535 คอลัมน์ต่างๆเหล่านี้จะย้ำเน้นเรื่องการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้วยการแก้ไขรัฐธรรมนูญมากที่สุด มีการนำเสนอติดต่อกัน ระหว่างวันที่ 8-18 พฤษภาคม 2535 ส่วนพาดหัวหน้าหนึ่งก็มีติดต่อกันตั้งแต่วันที่ 9-15 พฤษภาคม 2535 และด้วยพาดหัวยักษ์ทุกวัน จะเห็นได้ว่าเสียงส่วนใหญ่ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐนั้นมุ่งตอกย้ำประเด็นเรื่องการแก้ไขความขัดแย้งด้วยการแก้ไขรัฐธรรมนูญ เพื่อหาทางออกให้กับสถานการณ์ที่ทั้งสองฝ่ายจะเผชิญหน้ากัน

การอดอาหารประท้วงของร.ต.ฉลาด วรฉัตร เพื่อเรียกร้องให้พล.อ.สุจินดา คราประยูร ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ทั้งภาพข่าวหน้าหนึ่งและคอลัมน์บุคคลในข่าวเสนอเท่ากันคือ 10 ครั้ง (แบ่งเป็นกระสุนทอง 6 ครั้ง รามสูร 3 และได้ฝุ่น 1) ข่าวหน้าหนึ่ง 5 ครั้ง คอลัมน์ชายคาหน้า 3 จำนวน 4 ครั้ง คอลัมน์เหะเหะพาที 3 ครั้ง สำนักข่าวหัวเขียวและหมายเหตุประเทศไทย 2 ครั้ง และการ์ตูนการเมืองชุดผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน

1 ครั้ง ส่วนบทบรรณาธิการนั้นไม่นำเสนอในประเด็นนี้ ในช่วงที่ร.ต. ฉลาด วรฉัตร เริ่มต้นการอดอาหารนั้นไม่มีการเสนอด้วยภาพหัวข่าว แต่จะเสนอเป็นภาพข่าวและไม่ต่อเนื่องกันเท่าใดนัก ส่วนคอลัมน์ประจำนั้นมีเพียงคอลัมน์บุคคลในข่าวที่มีการนำเสนอในช่วงต้นๆ แต่จะเป็นลักษณะวันเว้นวันหรือสองวันและไม่ค่อยต่อเนื่องเท่าใดนัก อย่างไรก็ตามการอดอาหารของร.ต.ฉลาด วรฉัตร เพื่อให้พล.อ.สุจินดา คราประยูรลาออกนี้ได้รับความสนใจจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐด้วยการนำเสนอภาพหัวข่าวอย่างต่อเนื่องในวันที่ 25-29 เมษายน 2535 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ร.ต.ฉลาด วรฉัตรอดอาหารจนมีอาการทรุดหนัก ต้องนำตัวส่งโรงพยาบาล หนังสือพิมพ์ไทยรัฐเสนอภาพหัวในลักษณะเรียกร้องความสนใจใคร่รู้ของผู้อ่านว่าร.ต.ฉลาด วรฉัตรนั้นจะมีชีวิตรอดได้หรือไม่ ซึ่งเป็นการนำเสนอตามแบบหนังสือพิมพ์ประชานิยมที่มักจะเสนอข่าวหน้าหนึ่งด้วยเรื่อง เร้าอารมณ์ ตื่นเต้น

การแก้ไขความขัดแย้งด้วยการเสนอให้มีการยุบสภาเลือกตั้งใหม่ และการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลแทนการประชุมประท้วง จำนวนความถี่ที่นำเสนอทั้งหมด 34 ครั้ง คอลัมน์หมายเหตุประเทศไทยและบทบรรณาธิการจำนวนเท่ากัน 7 ครั้ง คอลัมน์สำนักข่าวหัวเขียว 6 ครั้ง คอลัมน์หะหะพาที 5 ครั้ง คอลัมน์บุคคลในข่าว 4 ครั้ง (แบ่งเป็นกระสุนทอง 3 ครั้ง ได้ฝุ่น 1 ครั้ง) ข่าวหน้าหนึ่ง 3 ชิ้น และคอลัมน์ชายคาหน้า 3 จำนวน 2 ครั้ง และไม่มีการนำเสนอด้วยภาพข่าวหน้าหนึ่ง ส่วนคอลัมน์นิสตรามสุรและการ์ตูนการเมืองของชัยราชวัตร ไม่มีการเสนอในประเด็นนี้เช่นกัน

การยึดสถาบันกษัตริย์และพุทธปรัชญาเป็นแนวทางในการแก้ไขความขัดแย้ง เช่นพระบรมราโชวาทเรื่อง “การรู้จักสามัคคี” การใช้ทางสายกลางตามหลักพุทธศาสนา จำนวนความถี่ทั้งหมด 13 ครั้ง คอลัมน์หมายเหตุประเทศไทย 3 ครั้งและกลุ่มที่นำเสนอจำนวน 2 ครั้ง ได้แก่ คอลัมน์สำนักข่าวหัวเขียว คอลัมน์ชายคาหน้า 3 คอลัมน์บุคคลในข่าว 2 ครั้ง (กระสุนทอง 2) คอลัมน์หะหะพาที 2 ครั้ง ส่วนภาพหัวข่าวและภาพข่าวหน้าหนึ่ง 1 ครั้ง ส่วนคอลัมน์ที่ไม่นำเสนอได้แก่ บทบรรณาธิการ การ์ตูนการเมืองและคอลัมน์นิสตีในบุคคลในข่าว คือนิสตรามสุรและได้ฝุ่น ก็ไม่เสนอประเด็นนี้เช่นกัน

สำหรับประเด็นเรื่องการแก้ไขความขัดแย้ง ด้วยกระบวนการทางรัฐสภาเช่นการยุบสภา การอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล เพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่และการแก้ไข

ความขัดแย้งด้วยการยึดแนวทางตามพระราชดำรัสเรื่อง “รู้จักสามัคคี” และพุทธปรัชญาเรื่อง “ทางสายกลาง” นั้นทั้ง 2 ประเด็น นี้ไม่มีการนำเสนออย่างต่อเนื่องหลายวันเหมือนประเด็นอื่น ๆ แต่จํานำเสนอเฉพาะช่วงเวลาที่เกิดความขัดแย้งทางการเมือง และส่วนใหญ่จะนำเสนอในคอลัมน์ประจำมากกว่าหน้าหนึ่ง และคอลัมน์ประจำที่นำเสนอนั้นก็ไม่ต้องเนื่องเท่าใดนัก ตัวอย่างการนำเสนอทั้ง 2 ประเด็นนี้จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้แก่ คอลัมน์สำนักข่าวหัวเขียว เสนอในวันที่ 7-9 พฤษภาคม 2535 เรื่องการแก้ไขความขัดแย้งด้วยการยุบสภาฯ และคอลัมน์หมายเหตุประเทศไทย เสนอติดต่อกันในวันที่ 20-22 พฤษภาคม 2535 เรื่องการยึดพระราชดำรัสในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น

การนำเสนอความถี่และความต่อเนื่องของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐต่อประเด็นความขัดแย้งในระยะที่สองนี้ ชาวและภาพข่าวหน้าหนึ่งเสนอเรื่องกระบวนการสนับสนุนและต่อต้าน พล.อ.สุจินดา คราประยูรเป็นนายกรัฐมนตรีมากกว่าการเสนอแนวทางแก้ไขความขัดแย้งด้วยการแก้ไขรัฐธรรมนูญหรือกระบวนการทางรัฐสภาฯ คอลัมน์หมายเหตุประเทศไทย สำนักข่าวหัวเขียว หะหะพาที บทบรรณาธิการและคอลัมน์สดกระสุนทองในคอลัมน์บุคคลในข่าว ให้ความถี่กับประเด็นการแก้ไขรัฐธรรมนูญมากกว่าประเด็นอื่นๆ ส่วนคอลัมน์ที่เหลือ เช่นชายคาหน้า 3 การ์ตูนการเมืองชุดผู้ใหญ่มากับหุ่่งหมาเมินั้นเขียนถึงกระบวนการต่อต้านและสนับสนุนของแต่ละฝ่าย มากกว่าการเสนอแนวทางแก้ไขความขัดแย้ง กล่าวได้ว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐนั้นนำเสนอประเด็นการต่อต้านและการสนับสนุน พล.อ.สุจินดา คราประยูร ด้วยจำนวนความถี่ที่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน และประเด็นที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐให้ความสำคัญรองลงมาคือ การแก้ไขความขัดแย้งด้วยการแก้ไขรัฐธรรมนูญ และการอดอาหารประท้วงของร.ต. ฉลาด วรฉัตร

สรุปการให้นำหนักและความสำคัญ 8 เมษายน - 25 พฤษภาคม 2535

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นทั้งผู้ที่กำหนดวาระสารทางการเมืองนั้นเองและเป็นผู้ถูกกำหนดวาระสารทางการเมืองจากฝ่ายชนชั้นปกครองเองด้วย ประเด็นที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐให้ความสำคัญในช่วงนี้ได้แก่ การสนับสนุนและการต่อต้าน พล.อ.สุจินดา คราประยูร

เป็นนายกรัฐมนตรี ส่วนประเด็นรองลงมาคือการแก้ไขความขัดแย้งด้วยการแก้ไขรัฐธรรมนูญ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้นำเสนอพาดหัวยักษ์ติดต่อกันและคอลัมน์ประจำก็ช่วยเน้นย้ำความสำคัญด้วย เพื่อให้ทุกคนเห็นหนทางการแก้ไขสถานการณ์ความรุนแรงที่จะเกิดขึ้น แต่ก็ไม่สำเร็จ เมื่อพรรคร่วมรัฐบาลไม่ยอมรับแนวทางนี้ ส่วนการถอดอาหารของร.ต.ฉลาดวรจักร เพื่อประท้วงนายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้งนั้น หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมุ่งประเด็นไปที่การขยายความตื่นเต็นเร้าใจมากกว่า

เมื่อพิจารณาการเสนอเนื้อหาความขัดแย้งทางการเมืองในระบอบนี้กับบริบททางสังคมเรื่องการประกวดนางงามจักรวาลแล้ว จะพบว่าการประกวดนางงามจักรวาลซึ่งมีขึ้นใกล้กับระยะที่มีการชุมนุม 4-11 พฤษภาคม 2535 จะพบว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเสนอข่าวประกวดนางงามจักรวาลด้วยภาพมากกว่า และเป็นภาพหญิงสาวในชุดว่ายน้ำหรือชุดที่โชว์สัดส่วนเป็นภาพที่แสดงความดึงดูดใจในเรื่องเพศ ตัวอย่างการเสนอข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในวันที่ 10 พฤษภาคม 2535 ซึ่งมีการชุมนุมอยู่นั้น ครึ่งบนของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเมื่อพับครึ่ง และมีภาพการเข้ารับมงกุฎของนางงามจักรวาลคนใหม่และภาพนางงามจักรวาลโบกมือ อยู่ด้านบนพาดหัวยักษ์ “9 พรรคร่วมหารือ ผ่าทางตัน ถอดชนวนวิกฤต ” โดยพรรคสุดท้ายของพาดหัวนั้นถูกพับอยู่ด้านล่างเช่นเดียวกับรูปภาพการชุมนุม จากตำแหน่งภาพและพาดหัวนี้ ภาพการประกวดนางงามจะดึงความสนใจไปได้มากกว่า กล่าวได้ว่าการนำเสนอในหน้าหนึ่งนั้น หนังสือพิมพ์ไทยรัฐยังคงยึดหลักการของหนังสือพิมพ์ประชานิยมทั่วไปแม้จะอยู่ในช่วงที่การเมืองอยู่ในระยะวิกฤตก็ตาม

ตารางที่ 3 แสดงประเภทของพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

8 เมษายน - 25 พฤษภาคม 2535

ประเด็นที่น่าสนใจ	พาดหัว ยักษ์	พาดหัว ใหญ่	พาดหัว ธรรมดา	พาดหัว เล็ก	รวม
1. การสนับสนุน พล.อ. สุจินดา คราประยูร เป็น นายกรัฐมนตรี และการสกัดกั้นการชุมนุม ประท้วงของประชาชน	9	9	5	1	24
2. การต่อต้าน พล.อ. สุจินดา คราประยูร เป็น นายกรัฐมนตรี ด้วยการชุมนุมประท้วง ฯลฯ	6	3	6	1	16
3. การแก้ไขความขัดแย้งด้วยการแก้ไข รัฐธรรมนูญ	7	-	-	-	7
4. การอดอาหารประท้วงของ ร.ต. ฉลาด วรฉัตร	3	1	1	-	5
5. การแก้ปัญหาด้วยการยุบสภาผู้แทนราษฎร และการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล	-	1	2	-	3
6. การยึดพระบรมราโชวาทและพุทธภาษิตเป็น แนวทางการแก้ไขความขัดแย้ง	1	-	-	-	1
รวม	26	14	14	2	56

ตารางที่ 4 แสดงความถี่การนำเสนอประเด็นความขัดแย้งทางการเมือง 8 เมษายน - 25 พฤษภาคม 2535

ประเด็นที่นำเสนอ	พาดหัว ข่าว	ภาพ ข่าว	สำนักข่าว หัวเขียว	บทบรรณา ธิการ	ขยายคา หน้า 3	รามสูร	ได้ฝุ่น	กระสุน ทอง	ทะเล พาที้	หมายเหตุ ประเทศไทย	การ์ตูน การเมือง	รวม
1. การสนับสนุนพล.อ.สุจินดา คราประ ยูรเป็นนายกรัฐมนตรีและการสกัดกั้น การชุมนุมประท้วงของประชาชน	24	26	6	7	10	5	2	5	5	3	7	100
2. การต่อต้านพล.อ.สุจินดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรี ด้วยการชุมนุม ประท้วงฯลฯ	16	34	3	9	13	4	5	11	2	7	7	111
3. การแก้ไขความขัดแย้งด้วยการแก้ไข รัฐธรรมนูญ	7	2	6	11	5	4	1	14	4	14	1	69
4. การอดอาหารของร.ต.ฉลาด วรฉัตร	5	10	2	-	4	3	1	6	3	2	1	37
5. การแก้ปัญหาด้วยการยุบสภาผู้แทน ราษฎร การอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล	3	-	6	7	2	-	1	3	5	7	-	34
6. การยึดพระบรมราชโองการและพุทธ ภาคีในการแก้ไขความขัดแย้ง	1	1	2	-	2	-	-	2	2	3	-	13
รวม	56	73	25	34	36	16	10	41	21	36	16	364

หมายเหตุ คอลัมน์บุคคลในข่าวประกอบด้วย คอลัมน์นิสต์ รามสูร ได้ฝุ่น กระสุนทอง

สถานการณ์การเมือง 26 พฤษภาคม - 30 มิถุนายน 2535

หลังจากการลาออกของพล.อ.สุจินดา คราประยูรนายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง ในวันที่ 24 พฤษภาคม 2535 การดำเนินการทางการเมืองเพื่อฟื้นฟูสถานการณ์ หลังจากเกิดวิกฤตการเมือง จึงได้เริ่มขึ้นเพื่อหาทางออกให้กับสถานการณ์การเมืองของประเทศ นักวิชาการได้ออกมาเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาด้วยการให้ยุบสภาผู้แทนราษฎร เพื่อจัดการเลือกตั้งใหม่ ในเมื่อรัฐบาลนี้ขาดความชอบธรรม แต่บรรดานักการเมือง ทั้งพรรคร่วมรัฐบาลและพรรคฝ่ายค้านต่างพยายามจัดตั้งรัฐบาลอีกครั้ง เพื่อหลีกเลี่ยงการเลือกตั้งใหม่ที่เสี่ยงต่อการสูญเสียโอกาสการเป็นส.ส.

10 มิถุนายน 2535 มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งนายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อยุบสภาผู้แทนราษฎร และจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ ซึ่งเป็นไปตามความต้องการของประชาชน และเมื่อฝ่ายรัฐบาลสูญเสียความชอบธรรมจากวิกฤตการณ์การเมืองทำให้ฝ่ายรัฐบาลต้องพยายามสร้างความชอบธรรมนั้นกลับคืนมาอีกครั้ง โดยการจัดตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเหตุการณ์พฤษภาคม 2535 การให้คำชดเชยแก่ผู้สูญเสียชีวิต และการจัดตั้งคณะกรรมการติดตามผู้สูญหายจากเหตุการณ์ แต่ถึงกระนั้นประชาชนก็ยังคงประท้วงและต่อต้านการใช้ความรุนแรง และการคัดค้านพระราชกำหนดนิรโทษกรรม การเรียกร้องให้ลงโทษผู้นำเหล่าทัพที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปราบปรามประชาชน

แม้จะมีการประกาศแน่นอนแล้วว่ารัฐบาลที่มาจากการแต่งตั้งจะมีหน้าที่ในการยุบสภาผู้แทนราษฎรก็ตาม แต่พรรคร่วมรัฐบาลเดิมต่างดิ้นรนที่จะไม่ให้มีการยุบสภาด้วยการถวายเป็นปฏิญาณ และการจะเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลอานันท์ ท่ามกลางเสียงเรียกร้องจากประชาชนและหลายฝ่ายที่ต้องการให้ยุบสภาผู้แทนราษฎร และการให้ฝ่ายรัฐบาลเฉพาะกิจรีบดำเนินการลงโทษผู้ที่ใช้ความรุนแรงปราบปรามประชาชน ในเหตุการณ์ 17-20 พฤษภาคม 2535 และในวันที่ 30 มิถุนายน 2535 นายอานันท์ ปันยารชุนก็ประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎร

และผลกระทบจากเหตุการณ์ 17-20 พฤษภาคม 2535 ได้ส่งผลกระทบด้านลบ ต่อสถาบันทหาร สถาบันสภาผู้แทนราษฎร และ สถาบันสื่อสารมวลชน ประชาชนขาดความไว้วางใจกับสถาบันเหล่านี้ โดยเฉพาะบทบาทของทหารต่อการแทรกแซงทางการเมือง ทำให้สถาบันทหารต้องพยายามสร้างภาพทหารอาชีพ ให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนมากขึ้น และภาพความตกต่ำของสถาบันสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่ยอมรับการยุบสภา เพื่อจัดการเลือกตั้งใหม่ การพยายามจัดตั้งรัฐบาลทั้งพรรคฝ่ายค้านและพรรคร่วมรัฐบาลนี้เป็นการตอกย้ำว่านักการเมืองไม่มีความจริงใจกับประชาชน ขาดคุณธรรม และสุดท้ายภาวะวิกฤตศรัทธาของสถาบันสื่อสารมวลชน โดยเฉพาะสื่อของรัฐ ทั้งวิทยุโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง ทำให้นักสื่อสารมวลชนทั้งด้านวิชาชีพและวิชาการ ต้องกลับมาพิจารณาถึงสิทธิและเสรีภาพของสื่อมวลชนกันอีกครั้ง

สำหรับประเด็นที่นำมาศึกษาในช่วงเหตุการณ์นี้แบ่งออกเป็น 3 ประเด็นใหญ่ที่เป็นเหตุการณ์สืบเนื่องจากสถานการณ์ในระยะที่สอง ดังต่อไปนี้

การใช้ความรุนแรงในเหตุการณ์ 17-20 พฤษภาคม 2535 ได้แก่

-การกระทำของรัฐบาลต่อการใช้ความรุนแรงปราบปรามประชาชนเหตุการณ์ 17-20 พฤษภาคม ได้แก่การตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเหตุการณ์ 17-20 พฤษภาคม โดยฝ่ายรัฐบาล การออกพระราชกำหนดนิรโทษกรรม การชดเชยค่าเสียหายกับประชาชนที่เสียชีวิต ชี้แจงหรือคำแถลงจากทหาร

-การต่อต้านการใช้ความรุนแรงปราบปรามประชาชนของรัฐบาล พล.อ. สุจินดา คราประยูร จากประชาชน นักศึกษา ข้าราชการ และกลุ่มองค์กรต่างๆ การประท้วงการปิดเป็นอนชาวสารโดยสื่อของรัฐ การไว้อาลัยกับประชาชนที่เสียชีวิต

การแก้ไขสถานการณ์ด้วยวิถีทางรัฐสภา ได้แก่

- การยุบสภาผู้แทนราษฎรและจัดตั้งรัฐบาลเฉพาะกิจเพื่อจัดการเลือกตั้งใหม่
- พรรคร่วมรัฐบาลกับการจัดตั้งรัฐบาล
- พรรคฝ่ายค้านกับการจัดตั้งรัฐบาล

การให้เนื้อที่ข่าว ภาพข่าว และขนาดพาดหัวหน้าหนึ่ง

การศึกษาในส่วนนี้ใช้แนวการวิเคราะห์เช่นเดียวกับการศึกษาในระยะที่หนึ่งและระยะที่สอง และประเด็นที่น่าเสนอก็มีความต่อเนื่องจากระยะที่สอง การนำเสนอเนื้อที่หน้าหนึ่งเป็นจำนวนร้อยละ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้

การแก้ไขสถานการณ์ตามกระบวนการทางรัฐสภาด้วยการยุบสภาผู้แทนราษฎร และแต่งตั้งรัฐบาลเฉพาะกิจเพื่อจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐให้เนื้อที่หน้าหนึ่งทั้งข่าวและภาพข่าวสูงสุดในวันที่ 11 มิถุนายน 2535 ด้วยเนื้อที่ร้อยละ 56.66 ได้แก่ พาดหัวยักษ์ “พลิกสื่อคมโหฬาร อาทิตย์ นายกษยสภา” ร้อยละ 18.85 พาดหัวเล็ก “อาทิตย์เผยเบื้องหลังเลือกอนันต์เพื่อชาติ” ร้อยละ 2.12 พร้อมด้วยภาพข่าวประชาชนประท้วงให้มีการยุบสภาและพล.อ.อ.สมบุญ ระหงษ์ พลادتตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ร้อยละ 5.31 และ 9.91 ตามลำดับ ภาพประกอบข่าวร้อยละ 21.19 เป็นภาพนายอนันต์ ปันยารชุน นับว่าเป็นประเด็นที่มีเนื้อที่หน้าหนึ่งมากที่สุด และตามด้วยพาดหัวยักษ์ ในวันที่ 12 มิถุนายน 2535 “ฎีกาค้านยุบสภา สส.เดินพลาณรุมกัดอาทิตย์” ร้อยละ 21.24 ซึ่งหลังจากวันที่ 14 มิถุนายน 2535 เป็นต้นไปหนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้ลดเนื้อที่หน้าหนึ่งในการนำเสนอประเด็นการเมืองทั้งหมด และเพิ่มประเด็นข่าวการเสียชีวิตของนักร้องทุ่งพุ่มพวง ดวงจันทร์ ในหน้าหนึ่งมากเป็นพิเศษ จนถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2535 จึงได้นำเสนอประเด็นเรื่องการยุบสภาอีกครั้งด้วยพาดหัวยักษ์ “สั่งยุบสภาวันนี้แล้ว “13กัญยา” เลือกตั้ง” เนื้อที่ร้อยละ 16.37 สำหรับจำนวนพาดหัวหน้าหนึ่งทั้งหมด 10 ครั้งแบ่งเป็น พาดหัวยักษ์ 6 ครั้งพาดหัวใหญ่ 1 ครั้ง พาดหัวธรรมดา 2 ครั้ง และพาดหัวเล็ก 1 ครั้ง

การพยายามจัดตั้งรัฐบาลใหม่ของพรรคร่วมรัฐบาลเดิมเพื่อหลีกเลี่ยงการยุบสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีการโต้แย้งกันในเรื่องความชอบธรรมของพรรคร่วมรัฐบาลที่จะต้องรับผิดชอบการปราบปรามประชาชน มีเนื้อที่ร้อยละ 22.31 ทั้งข่าวและภาพข่าว ในวันที่ 29 พฤษภาคม 2535 ด้วยพาดหัวยักษ์ว่า “ป่าเปรมติง 5 พรรคดันสมบุญนายกษ” เนื้อที่ร้อยละ 17.35 ภาพข่าวพรรคร่วมรัฐบาลปรึกษาหารือเรื่องการจัดตั้งรัฐบาล เนื้อที่ร้อยละ 4.95 และสูงสุดในวันที่ 31 พฤษภาคม 2535 ด้วยพาดหัวยักษ์ “แฉระเบิดบิบ

“ແປ” ! ร่วมฝ่ายค้าน” ร้อยละ 18.6 และภาพข่าวทั้งหมด 4 ภาพ ร้อยละ 26.34 ซึ่งเป็นภาพความพยายามในการจัดตั้งรัฐบาล และการต่อต้านพรรคร่วมรัฐบาลจัดตั้งรัฐบาล รวมเป็นเนื้อที่ทั้งหมดร้อยละ 44.94 สำหรับขนาดพาดหัวที่เสนอในประเด็นนี้แบ่งเป็น พาดหัวยักษ์ 4 ครั้ง พาดหัวใหญ่ 1 ครั้ง พาดหัวธรรมดา 1 ครั้ง และพาดหัวเล็ก 1 ครั้ง รวมทั้งสิ้น 7 ครั้ง

การจัดตั้งรัฐบาลใหม่โดยพรรคฝ่ายค้านเพื่อหลีกเลี่ยงการยุบสภาผู้แทนราษฎร และมีการถกเถียงกันเรื่องหลักการเสียงข้างมากในการจัดตั้งรัฐบาล แม้จะมีความชอบธรรมมากกว่าพรรคร่วมรัฐบาลก็ตาม หนังสือพิมพ์ไทยรัฐเพิ่มเนื้อที่หน้าหนึ่งและขนาดพาดหัวมากขึ้นเรื่อยๆ ตามความใกล้ชิดกับสถานการณ์ดังนี้ วันที่ 2 มิถุนายน 2535 พาดหัวยักษ์ “ดินอีกเสือก ฝ่ายค้านตีปีก จ้องหารมต.กังฉิน” ร้อยละ 24.44 ตามด้วยพาดหัวยักษ์ ในวันที่ 5 มิถุนายน 2535 “ชวน หลีกภัย แกนนำตั้งรัฐบาล” ร้อยละ 19.92 ให้เนื้อที่หน้าหนึ่งสูงสุด ร้อยละ 33.64 วันที่ 6 มิถุนายน พาดหัวยักษ์ “จับตา 24 ชม.ตั้งรัฐบาลด้วยบารมีชาติชาย !” ร้อยละ 19.48 เพิ่มเนื้อที่สูงสุดในวันที่ 9 มิถุนายน 2535 ด้วยพาดหัวยักษ์ว่า “รัฐบาลชวนยังชวยเท้าอยู่กับที่” ร้อยละ 19.48 และภาพข่าวพรรคประชาธิปัตย์ร่วมหารือกับพรรคฝ่ายค้านในการจัดตั้งรัฐบาลอีก 2 ภาพร้อยละ 14.16 สำหรับประเด็นนี้มีการนำเสนอด้วยพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งทั้งหมด 6 ครั้งเป็นพาดหัวยักษ์ทั้งหมด

การกระทำของรัฐบาลต่อการใช้ความรุนแรงปราบปรามประชาชนเหตุการณ์ชุมนุมประท้วง 17-20 พฤษภาคม ได้แก่การจัดตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง การแถลงข้อเท็จจริงของฝ่ายทหารและรสช. การออกพระราชกำหนดนิรโทษกรรม ประเด็นที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐนำมาพาดหัวหน้าหนึ่งนั้นได้แก่ การสอบสวนข้อเท็จจริงและการแถลงข้อเท็จจริงจากฝ่ายทหารและรสช. พบว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเสนอเนื้อที่หน้าหนึ่งมากที่สุดเพียง 3 วัน จากจำนวนทั้งหมด 21 ครั้ง ด้วยพาดหัวยักษ์ในวันที่ 3 มิถุนายน 2535 ว่า “เรียกสอบ สุ-เต๋-ตุ้ย-ชัยณรงค์ ใครสั่งฆ่า” ร้อยละ 19.12 ต่อด้วยวันที่ 4 มิถุนายน 2535 พาดหัวยักษ์ว่า “ทหารอดอ่อนอกภัยกันทุกอย่างจบ” ร้อยละ 16.99 และมากที่สุดในวันที่ 26 มิถุนายน 2535 ด้วยพาดหัวใหญ่ว่า “ทบ.พาสื่อมวลชน บุกพิสูจน์ศพในค่ายทหารราบ 11” จำนวนร้อยละ 14.34 พร้อมด้วยภาพข่าวสื่อมวลชนไปดูพื้นที่ฝังศพในค่ายทหารแต่ไม่พบสิ่ง

โต มีเนื้อที่ร้อยละ 6.31 รวมเนื้อที่ทั้งหมด 20.95 นอกจากนั้นจะเป็นการนำเสนอด้วยพาดหัว
ยักษ์ 2 ครั้ง พาดหัวใหญ่ 3 ครั้ง และพาดหัวธรรมดาอีก 16 ครั้ง

การประท้วงการใช้ความรุนแรงในการปราบปรามประชาชนเหตุการณ์ 17-20
พฤษภาคม พบว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐนำเสนอประเด็นนี้ในหน้าหนึ่งด้วยภาพข่าวมาก
กว่าการนำเสนอด้วยพาดหัวข่าวซึ่งมีจำนวนเพียง 4 ครั้ง เป็นพาดหัวยักษ์ 2 วันในวันที่ 29
มิถุนายน 2535 “อานันท์ชูธง แสดงจุดยืนชัดเจน ด้านปฏิวัติ” ร้อยละ 19.48 และพาดหัว
ใหญ่ 2 ครั้ง และภาพข่าวที่นำมาลงในหน้าหนึ่งส่วนใหญ่จะเป็นภาพประชาชน นักศึกษา
และองค์กรพัฒนาเอกชนประท้วงการใช้ความรุนแรงของฝ่ายทหาร ทั้งการถือป้ายประท้วง
การยื่นหนังสือ ตลอดจนการทำพิธีสาปแช่งแบบชาวบ้านด้วยการเผาพริกเกลือ และ
ภาพการมอบดอกไม้ให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ให้ความช่วยเหลือประชาชนในการชุมนุม มี
จำนวนถึง 13 ภาพ โดยมีภาพข่าวที่มีเนื้อที่มากกว่าร้อยละ 10 ในช่วงหลังเหตุการณ์การ
ปราบปรามประชาชนไม่นานนัก คือในวันที่ 26 พฤษภาคม 2535 เป็นภาพประชาชนชุมนุม
ประท้วงผู้สั่งการปราบปรามประชาชนด้วยเนื้อที่ร้อยละ 12.47 ต่อมาในวันที่ 27 พฤษภาคม
2535 เป็นภาพสมพันธ์ประชาธิปไตยยื่นหนังสือเรียกร้องให้พล.อ.อ.เกษตร โรจนนิลและ
พล.อ.อิสรพงษ์ หนูหนักดี ลาออกจากราชการทหาร ด้วยเนื้อที่ร้อยละ 13.41 ที่เหลือจากนี้
จะเป็นภาพข่าวเนื้อที่ไม่เกินร้อยละ 10

การให้เนื้อที่หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในระยะที่สามนี้ เมื่อเปรียบ
เทียบกับบริบททางสังคมเรื่องการเสียชีวิตของนักร้องลูกทุ่ง พุ่มพวง ดวงจันทร์ แล้วจะ
พบว่าตั้งแต่วันที่ 14 - 28 มิถุนายน 2535 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้ลดเนื้อที่หน้าหนึ่งในประเด็น
ความขัดแย้งทางการเมืองเหลือเพียงแค่ขนาดพาดหัวใหญ่ และพาดหัวธรรมดาแต่เพิ่มเนื้อที่
หน้าหนึ่งและขนาดพาดหัวกับข่าว พุ่มพวง ดวงจันทร์ เช่นในวันที่ 24 มิถุนายน 2535 ให้
เนื้อที่ทั้งพาดหัวยักษ์และภาพข่าวประชาชนจำนวนมากไปร่วมพิธีศพ มากกว่า ร้อยละ 60
โดยให้ตำแหน่งปักครีงด้านบนของหนังสือพิมพ์ทั้งหมด เมื่อเปรียบเทียบกับการต่อต้านการ
นำเสนอเรื่องการใช้ความรุนแรงของประชาชน กลับได้รับความสำคัญเพียงการนำเสนอเป็น
แค่ภาพข่าว

ความถี่และความต่อเนื่องในการนำเสนอ

การศึกษาในส่วนนี้เป็นการแจกแจงความถี่และความต่อเนื่องของประเด็นความขัดแย้งทางการเมือง

การแก้ไขความขัดแย้งด้วยการยุบสภาผู้แทนราษฎร และแต่งตั้งรัฐบาลเพื่อจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ คือรัฐบาลที่มีนายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี มีความถี่จำนวนทั้งสิ้น 87 ครั้ง แบ่งเป็น คอลัมน์หมายเหตุประเทศไทย 16 ครั้ง คอลัมน์บุคคลในข่าว 15 ครั้ง (ได้ผู้นำ 8 กระสุนทอง 7) พาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง 10 ครั้ง และจำนวน 11 ครั้งเท่ากันคือ บทบรรณาธิการและคอลัมน์สำนักข่าวหัวเขียว คอลัมน์หะหะพาที 8 ครั้ง คอลัมน์ชายคาน้ำ 3 จำนวน 7 ครั้ง ภาพข่าวหน้าหนึ่ง 5 ภาพและการ์ตูนการเมือง 4 ครั้ง และมีการนำเสนออย่างต่อเนื่องติดต่อกันในวันที่ 1-5 มิถุนายน 2535 คอลัมน์หมายเหตุประเทศไทย คอลัมน์สำนักข่าวหัวเขียว วันที่ 10 - 13 มิถุนายน 2535 นำเสนอด้วยข่าวและภาพข่าวหน้าหนึ่ง บทบรรณาธิการ คอลัมน์บุคคลในข่าว คอลัมน์หมายเหตุประเทศไทย จากนั้นก็จะมี การเสนอต่อไปเรื่อยๆแต่ไม่ต่อเนื่อง จนถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2535 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐกลับมาเสนอประเด็นนี้ด้วยพาดหัวอีกครั้ง ความถี่และความต่อเนื่องในประเด็นนี้จะอยู่ที่การนำเสนอของคอลัมน์ประจำ และบทบรรณาธิการมากกว่าการนำเสนอในหน้าหนึ่ง

พรรคร่วมรัฐบาลกับความพยายามในการจัดตั้งรัฐบาลใหม่เพื่อหลีกเลี่ยงการยุบสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีข้อถกเถียงกันเรื่อง ความชอบธรรมอันเนื่องมาจากพรรคร่วมรัฐบาลต้องมีส่วนรับผิดชอบในการปราบปรามประชาชน ความถี่ที่นำเสนอในประเด็นนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 44 ครั้งและแบ่งเป็นบทบรรณาธิการ 9 ครั้ง สำนักข่าวหัวเขียว 8 ครั้ง หน้าหนึ่งพาดหัวข่าว 7 ครั้งและภาพข่าว 6 ภาพ สำนักข่าวหัวเขียว 5 ครั้ง คอลัมน์บุคคลในข่าว 3 ครั้ง (ได้ผู้นำ 2 กระสุนทอง 1) การ์ตูนการเมือง 3 ครั้ง คอลัมน์หมายเหตุประเทศไทย 2 ครั้ง และหะหะพาที 1 ครั้ง

การต่อต้านการใช้ความรุนแรงในการปราบปรามประชาชน และการควบคุมสื่อมวลชนเพื่อสกัดกั้นการชุมนุมประท้วงของประชาชน มีจำนวนความถี่ทั้งสิ้น 41 ครั้ง นำเสนอ

ด้วยภาพข่าวหน้าหนึ่งมากที่สุดถึง 13 ภาพ เช่นภาพการประท้วงการใช้ความรุนแรง ต่อต้าน การปฏิวัติ คอรั้มน์การ์ตูนการเมือง 11 ครั้ง(การใช้ความรุนแรง 6 ครั้งและการควบคุมสื่อมวลชน 5 ครั้ง) บทบรรณาธิการ 7 ครั้ง คอรั้มน์บุคคลในข่าว 4 ครั้งและพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง 4 ครั้ง คอรั้มน์เหะพะพาทีและหมายเหตุประเทศไทย 1 ครั้งเท่ากัน ส่วนคอรั้มน์ที่ไม่เสนอประเด็นนี้ได้แก่ สำนักข่าวหัวเขียว และชายคาหน้า 3 และในวันที่ 1-6 มิถุนายน 2535 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้นำเสนอประเด็นนี้อย่างต่อเนื่อง ด้วยภาพข่าวหน้าหนึ่ง และการ์ตูนการเมืองของชัย ราชวัตร

การกระทำของฝ่ายรัฐบาลกับการใช้ความรุนแรงปราบปรามประชาชน ด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง การออกพระราชกำหนดนิโทษกรรม การชี้แจงจากฝ่ายทหารและรชช.แบ่งเป็น พาดหัวข่าวมากที่สุด 21 ครั้ง ภาพข่าวหน้าหนึ่ง 4 ครั้ง และคอรั้มน์สำนักข่าวหัวเขียว 4 ครั้ง คอรั้มน์บุคคลในข่าว 3 ครั้ง (รามสูร 1 ได้ฝุ่น 1 กระสุนทอง 1) นอกจากนั้นไม่มีการนำเสนอในประเด็นนี้ รวมจำนวนความถี่ทั้งหมด 32 ครั้ง และระหว่างวันที่ 15-21 มิถุนายน 2535 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐนำเสนอด้วยพาดหัวข่าวขนาดธรรมดาและพาดหัวใหญ่ต่อเนื่องกัน

ความพยายามในการจัดตั้งรัฐบาลของพรรคฝ่ายค้าน โดยมีแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลคือพรรคประชาธิปัตย์ แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ จำนวนความถี่ทั้งหมด 26 ครั้ง แบ่งออกได้ดังนี้คอรั้มน์ชายคาหน้า 3 จำนวน 6 ครั้ง พาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง 6 ครั้ง และภาพข่าว 5 ภาพคอรั้มน์บุคคลในข่าว 5 ครั้ง(รามสูร 2 ได้ฝุ่น 1 กระสุนทอง 2) บทบรรณาธิการ 3 ครั้ง และคอรั้มน์เหะพะพาที 1 ครั้ง และคอรั้มน์ที่ไม่นำเสนอได้แก่ คอรั้มน์สำนักข่าวหัวเขียว คอรั้มน์หมายเหตุประเทศไทย คอรั้มน์การ์ตูนการเมือง

ในช่วงวันที่ 25 - 28 มิถุนายน 2535 และประเด็นเรื่องการจัดตั้งรัฐบาลของพรรคฝ่ายค้าน และพรรคร่วมรัฐบาลนั้นทั้งหน้าหนึ่งและคอรั้มน์ประจำจะนำเสนอสลับกัน ในช่วงก่อนวันที่ 11 มิถุนายน 2535 ที่มีการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีเพื่อทำหน้าที่ยุบสภาผู้แทนราษฎร และทั้งสองประเด็นนี้จะมีอายุการเป็นข่าวแค่ช่วงเวลาก่อนวันที่ 11 มิถุนายน 2535 เท่านั้น

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐเสนอเรื่องการแก้ไขสถานการณ์ด้วยการยุบสภาผู้แทนราษฎรมากที่สุดถึง 87 ครั้ง ลำดับที่สองคือ พรรคร่วมรัฐบาลกับการจัดตั้งรัฐบาลจำนวน 44 ครั้ง ลำดับที่สาม การต่อต้านการใช้ความรุนแรงในการปราบปรามประชาชน จำนวน 41 ครั้ง ลำดับที่สี่คือการกระทำของฝ่ายรัฐบาลต่อการปราบปรามผู้ชุมนุมด้วยความรุนแรง จำนวน 32 ครั้ง และสุดท้ายการจัดตั้งรัฐบาลด้วยพรรคฝ่ายค้าน จำนวน 26 ครั้ง

การตอกย้ำด้วยการนำเสนออย่างต่อเนื่องเพื่อเน้นหนักและให้ความสำคัญกับประเด็นที่นำเสนอ นั้นประเด็นการแก้ไขความขัดแย้งทางการเมืองด้วยการยุบสภาผู้แทนราษฎร คอลัมน์ประจำนำเสนออย่างต่อเนื่องมากที่สุด โดยเฉพาะคอลัมน์หมายเหตุประเทศไทย และคอลัมน์หะหะพาที ส่วนประเด็นที่มีการนำเสนออย่างต่อเนื่องและมีความถี่มากที่สุดในด้านหนึ่งคือ การกระทำของฝ่ายรัฐบาลกับการใช้ความรุนแรงกับประชาชน รองลงมาคือการต่อต้านการใช้ความรุนแรงที่นำเสนอด้วยภาพข่าวมากกว่าพาดหัวข่าว

สรุปการให้น้ำหนักและความสำคัญ 26 พฤษภาคม - 30 มิถุนายน 2535

การให้เนื้อที่หน้าหนึ่ง ความถี่ และความต่อเนื่องในการนำเสนอความขัดแย้งทางการเมืองประเด็นความขัดแย้งทางการเมือง ในระยะ 26 พฤษภาคม -30 มิถุนายน 2535 หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐยังคงให้ความสำคัญกับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุน คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ นั่นก็คือการเสนอพาดหัวข่าวเรื่องการกระทำของฝ่ายรัฐบาลต่อการปราบปรามประชาชนมากที่สุด และนำเสนอพาดหัวข่าวการต่อต้านของประชาชนน้อยที่สุด แต่เสนอด้วยภาพข่าวแทน เช่นเดียวกับในระยะแรก เมื่อเปรียบเทียบกับการเสนอข่าวการเสียชีวิตของ นักร้องลูกทุ่ง พุ่มพวง ดวงจันทร์ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐลดเนื้อที่การเสนอข่าวหน้าหนึ่งตั้งแต่วันที่ 14 มิถุนายน 2535 ด้วยการพาดหัวข่าวความขัดแย้งทางการเมืองเพียงพาดหัวใหญ่และพาดหัวธรรมดา ขณะที่ข่าวพุ่มพวง ดวงจันทร์มีการนำเสนอทั้งเนื้อที่และความต่อเนื่องจนถึงวันที่ 24 มิถุนายน 2535 ทั้งพาดหัวยักษ์และภาพข่าว ซึ่งเป็นช่วงเวลาหลังจากที่ประธานสภาผู้แทนราษฎร เสนอชื่อนายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรีเพื่อยุบสภาผู้แทนราษฎร และจัดการเลือกตั้งใหม่ หนังสือ

พิมพ์ไทยรัฐใช้จังหวะเวลาการนำเสนอข่าว พุ่มพวง ดวงจันทร์ เบนความสนใจเรื่อง การสอบสวนเหตุการณ์ 17-20 พฤษภาคม และประเด็นความขัดแย้งทางการเมืองทั้งหมด และกลับมานำเสนออีกครั้งเมื่อมีการประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 30 มิถุนายน 2535 แต่ในส่วนคอลัมน์ประจำและบทบรรณาธิการนั้นให้น้ำหนักและความสำคัญที่เรื่องการ ยุบสภาผู้แทนราษฎรมากกว่าประเด็นอื่น

ตารางที่ 5 แสดงประเภทของพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

26 พฤษภาคม - 30 มิถุนายน 2535

ประเด็นที่น่าสนใจ	พาดหัว ยักษ์	พาดหัว ใหญ่	พาดหัว ธรรมดา	พาดหัวเล็ก	รวม
1. การกระทำของฝ่ายรัฐบาลต่อ การใช้ความรุนแรงปราบ ปรามประชาชน	2	3	16	-	21
2. การแก้ไขสถานการณ์ด้วยการ ยุบสภาและแต่งตั้งรัฐบาลเพื่อ จัดการเลือกตั้ง	6	1	2	1	10
3. พรรคร่วมรัฐบาลกับความ พยายามจัดตั้งรัฐบาล	4		1	1	7
4. พรรคฝ่ายค้านกับความ พยายามจัดตั้งรัฐบาล	6	-	-	-	6
5. การต่อต้านการใช้ความรุนแรง จากประชาชน	2	2	-	-	4
รวม	20	7	19	2	48

ตารางที่ 6 แสดงความถี่การนำเสนอประเด็นความขัดแย้งทางการเมือง ระยะ 26 พฤษภาคม - 30 มิถุนายน 2535

ประเด็นที่นำเสนอ	พาดหัว ข่าว	ภาพ ข่าว	สำนักข่าว หัวเขียว	บทบรรณา ธิการ	ชวยคา หน้า 3	รามสูร	ได้ฝุ่น	กระสุน ทอง	เหะเห พาที	หมายเหตุ ประเทศไทย	การ์ตูน การเมือง	รวม
1. การแก้ไขสถานการณ์ด้วยการ ยุบสภาผู้แทนราษฎรและแต่งตั้ง รัฐบาลเพื่อจัดการเลือกตั้ง	10	5	11	11	7	-	8	7	8	16	4	87
2. พรรคร่วมรัฐบาลกับความ พยายามจัดตั้งรัฐบาล	7	6	5	9	8	-	2	1	1	2	3	44
3. การต่อต้านการใช้ความรุนแรง ปราบปรามประชาชน	4	13	-	7	-	-	2	2	1	1	11	41
4. การกระทำของรัฐบาลต่อการให้ ความรุนแรงปราบปรามประชาชน	21	4	4	-	-	1	1	1	-	-	-	32
5. พรรคฝ่ายค้านกับความ พยายามจัดตั้งรัฐบาล	6	5	-	3	6	2	1	2	1	-	-	26
รวม	48	33	20	30	21	3	14	13	11	19	18	230

หมายเหตุ คอลัมน์บุคคลในข่าวประกอบด้วยคอลัมน์นิสต์ รามสูร ได้ฝุ่น กระสุนทอง

สรุปการให้นำหนักและความสำคัญเหตุการณ์ พฤษภาคม 2535

จากการศึกษาการให้นำหนักและความสำคัญของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐต่อประเด็นความขัดแย้งทางการเมือง เหตุการณ์พฤษภาคม 2535 ด้วยการวิเคราะห์จากการให้เนื้อที่ในหน้าหนึ่ง ข่าว ภาพข่าว และขนาดพาดหัว ความถี่ในการนำเสนอหน้าหนึ่ง ประกอบด้วย พาดหัวข่าว ภาพข่าว คอลัมน์ประจำ บทบรรณาธิการ และการ์ตูนการเมือง และความต่อเนื่องในการนำเสนอ พร้อมด้วยการพิจารณาเปรียบเทียบกับบริบททางสังคมในแต่ละช่วงเวลา ทำให้สรุปได้ว่าประเด็นใดบ้างที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐให้นำหนักและความสำคัญ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

ประเด็นที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐให้นำหนักและความสำคัญมากที่สุดคือ เรื่องการสืบทอดอำนาจของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ คือ การสนับสนุน พล.อ.สุจินดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรี ทั้งในระยะที่หนึ่ง ระยะที่สองที่เป็นช่วงเวลาของรัฐบาล พล.อ.สุจินดา คราประยูรนี้ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐก็ให้ความสำคัญและเนื้อที่ในหน้าหนึ่งกับการต่อต้าน พล.อ.สุจินดา คราประยูรด้วยเช่นกันและระยะที่สามเรื่องการทำของรัฐบาลต่อการปราบปรามประชาชนด้วยความรุนแรง ประเด็นต่างเหล่านี้มีความสัมพันธ์ต่อเนื้อที่กัน หนังสือพิมพ์ไทยรัฐก็ใช้ทั้งกลวิธีในการนำเสนอด้วยการเพิ่มเนื้อที่ในหน้าหนึ่ง ความถี่และความต่อเนื่อง ขณะเดียวกันการละเว้นการนำเสนอความคิดเห็นของฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยก็เป็นส่วนหนึ่งของการกำหนดวาระทางการเมืองนี้ด้วยเช่นกัน เช่นการไม่นำเสนอข่าวหน้าหนึ่งฝ่ายต่อต้านในระยะที่หนึ่งและระยะที่สาม เป็นต้น

ประเด็นที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐให้นำหนักและความสำคัญในช่วงเวลานั้นๆ และเลิกการนำเสนอไปอย่างไม่มีการคลี่คลายประเด็น ก็คือการนำเสนอเรื่องนายณรงค์ วงศ์วรรณกับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และข้อกล่าวหาพัวพันค้ายาเสพติด ซึ่งเป็นประเด็นที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐให้ความสำคัญในช่วงเวลา 1 สัปดาห์ก่อน พล.อ.สุจินดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งตามเหตุการณ์ความเป็นจริงแล้วนายณรงค์ วงศ์วรรณก็พลาดตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ประเด็นต่อมาคือการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ 17-20 พฤษภาคม 2535 มีการเรียกร้องให้สภาผู้แทนราษฎรร่วมกันแก้ไขรัฐธรรมนูญ เพื่อยุติ

ความขัดแย้ง แต่พรรคการเมืองก็ไม่ได้ให้ความร่วมมือในการแก้ไขรัฐธรรมนูญ จนกระทั่งเมื่อเกิดความรุนแรงและพล.อ.สุจินดา คราประยูรลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี จึงมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ

ประเด็นสุดท้ายที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐให้ความสำคัญและนำหน้าด้วยการนำเสนอด้วยความถี่และความต่อเนื่องจากคอลัมน์ประจำ และบทบรรณาธิการมากกว่าการให้เนื้อที่หน้าหนึ่งในระยะที่สาม ก็คือการแก้ไขความขัดแย้งด้วยการยุบสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งประเด็นนี้เป็นเสียงเรียกร้องของหลายฝ่ายที่เห็นว่ารัฐบาลนี้ขาดความชอบธรรม อันเนื่องมาจากเหตุการณ์ 17 -20 พฤษภาคม 2535 คอลัมน์ประจำและบทบรรณาธิการนำเสนอมาที่สุด จนกระทั่งมีการยุบสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 30 มิถุนายน 2535

ประเด็นที่ยกมาทั้งหมดนี้ เป็นประเด็นที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐให้ความสำคัญและให้ความสำคัญ ที่ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์ในบทต่อไปเรื่องทัศนคติหรือ ท่าทีและการให้เหตุผลของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐต่อความขัดแย้งทางการเมือง เหตุการณ์พฤษภาคม 2535 เพื่อที่จะนำไปสู่การสรุปเรื่องจุดยืนของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐต่อเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง